Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

4. veebruar 2016*

Eelotsusetaotlus — Vastuvõetavus — Dumping — Hiinast ja Vietnamist pärit nahast pealsetega jalatsite import — Määruse (EÜ) nr 1472/2006 ja rakendusmääruse (EL) nr 1294/2009 kehtivus — WTO dumpinguvastane leping — Määrus (EÜ) nr 384/96 — Artikli 2 lõige 7 — Dumpingu tuvastamine — Mitteturumajanduslikust riigist pärit import — Turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotlused — Tähtaeg — Artikli 9 lõiked 5 ja 6 — Individuaalse kohtlemise taotlused — Artikkel 17 — Väljavõtteline uuring — Artikli 3 lõiked 1, 5 ja 6, artikli 4 lõige 1 ja artikli 5 lõige 4 — Liidu tootmisharu tehtav koostöö — Artikli 3 lõiked 2 ja 7 — Kahju tuvastamine — Muud teadaolevad tegurid — Ühenduse tolliseadustik — Artikli 236 lõiked 1 ja 2 — Seadusest mittetuleneva tollimaksu tagasimaksmine — Tähtaeg — Ettenägematud asjaolud või vääramatu jõud — Dumpinguvastase tollimaksu kehtestanud määruse kehtetus

Liidetud kohtuasjades C-659/13 ja C-34/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel First-tier Tribunali (Tax Chamber) (esimese astme kohtu maksukoda, Ühendkuningriik)) 9. detsembri 2013. aasta otsusega ja Finanzgericht Münchени (Müncheni maksukohus, Saksamaa) 24. oktoobri 2013. aasta otsustega esitatud eelotsusetaotlused, mis saabusid Euroopa Kohtusse vastavalt 13. detsembril 2013 ja 24. jaanuaril 2014, menetlustes

C & J Clark International Ltd

versus

The Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs (C-659/13),

ja

Puma SE

versus

Hauptzollamt Nürnberg (C-34/14),

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: kolmanda koja president L. Bay Larsen neljanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud J. Malenovský (ettekandja), M. Safjan, A. Prechal ja K. Jürimäe,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

* Kohtumenetluse keeled: saksa ja inglise.

arvestades kirjalikus menetluses ja 8. juuli 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— C & J Clark International Ltd, esindajad: *advocaat* A. Willems, *advocaat* S. De Knop, *advocaat* S. Mourabit ja *advocaat* J. Charles,

— Puma SE, esindajad: *Rechtsanwalt* K. von Brocke ning *advocaat* E. Vermulst, *advocaat* J. Sud ja *advocaat* S. Van Cutsem,

— Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: S. Boelaert ja B. Driessen, keda abistasid *solicitor* B. O'Connor ja *avocat* S. Gubel,

— Euroopa Komisjon, esindajad: L. Armati, L. Grønfeldt ja T. Maxian Rusche,

olles 17. septembri 2015. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlused käsitlevad nõukogu 5. oktoobri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1472/2006, millega kehtestatakse teatavate Hiina Rahvavabariigist ja Vietnamist pärit nahast pealsetega jalatsite impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks ning millega nõutakse lõplikult sisse kõnealuse impordi suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT L 275, lk 1; edaspidi „lõplik määrus") ja nõukogu 22. detsembri 2009. aasta rakendusmääruse (EÜ) nr 1294/2009, millega pärast nõukogu määruse (EÜ) nr 384/96 artikli 11 lõike 2 kohast aegumise läbivaatamist kehtestatakse teatavate Vietnamist ja Hiina Rahvavabariigist pärit nahast pealsetega jalatsite impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks, mida laiendatakse Aomeni erihalduspiirkonnast lähetatud teatavate nahast pealsetega jalatsite impordi suhtes, olenemata sellest, kas need on deklareeritud Aomeni erihalduspiirkonnast pärinevatena või mitte, (ELT L 352, lk 1; edaspidi „pikendamismäärus"), (koos edaspidi „vaidlusalused määrused") tõlgendamist ning kehtivust ja seda, kuidas tõlgendada nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik, (EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307; edaspidi „tolliseadustik"), artiklit 236.

2 Need eelotsusetaotlused esitati kahes kohtuvaidluses, millest esimene on C & J Clark International Ltd (edaspidi „Clark") ja Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customsi (Ühendkuningriigi maksu- ja tolliamet) vahel ning teine Puma SE (edaspidi „Puma") ja Hauptzollamt Nürnbergi (Nürnbergi kesktollibüroo) vahel ning mille ese on vaidlusaluste määruste alusel Clarki ja Puma poolt nahast pealsetega jalatsite impordil tasutud dumpinguvastane tollimaks.

Õiguslik raamistik

Rahvusvaheline õigus

3 Nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsusega 94/800/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid tema pädevusse kuuluvaid küsimusi puudutavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste Uruguay voorus (1986–1994), (EÜT L 336, lk 1; ELT eriväljaanne 11/21, lk 80), kiitis Euroopa Liidu Nõukogu heaks Marrakešis 15. aprillil 1994 alla kirjutatud Maailma kaubandusorganisatsiooni (WTO) asutamislepingu ning samuti selle lepingu

lisades 1–3 olevad kokkulepped (edaspidi koos WTO lepingud), mille hulgas on 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduslepingu VI artikli rakendamise leping (EÜT 1994, L 336, lk 103, edaspidi „WTO dumpinguvastane leping”).

4 WTO dumpinguvastase lepingu artikkel 6.10 sätestab:

„Üldjuhul määravad võimuorganid kindlaks juurdlusaluse toote iga teadaoleva eksportija või tootja individuaalse dumpingumäära. Kui asjaomaste eksportijate, tootjate, importijate või tooteliikide suur hulk ei võimalda sellist kindlaksmääramist, võivad võimuorganid kontrollimisel piirduda kas põhjendatud hulga huvitatud poolte või toodetega, kasutades võimuorganitele valiku ajal kättesaadava teabe põhjal statistiliselt õigeid näidiseid, või suurima osaga asjaomase maa ekspordist, mida on võimalik piisavalt uurida.”

5 Selle lepingu artikkel 9.2 näeb ette:

„Kui mis tahes toote suhtes kehtestatakse dumpinguvastane tollimaks, kogutakse sellist dumpinguvastast tollimaksu igal eri juhul õiges ulatuses diskrimineerimisvabal alusel selle toote impordi suhtes kõigist allikatest, mille suhtes on avastatud dumping ja kahju põhjustamine, välja arvatud import neist allikatest, kellel on käesoleva lepingu tingimuste kohaselt aktsepteeritud hinnakohustused. Võimuorganid peavad nimetama kõnealuse toote tarnija või tarnijad. Kui asjasse on segatud mitu tarnijat ühelt ja samalt maalt ning on võimatu nimetada kõiki neid tarnijaid, võivad võimuorganid nimetada asjaomase tarnijamaa. Kui asjasse on segatud mitu tarnijat enam kui ühelt maalt, võivad võimuorganid nimetada kõik asjaomased tarnijad või kui see on võimatu, kõik asjaomased tarnijamaad.”

Liidu õigus

Tolliseadustik

6 Tolliseadustiku artikkel 236 näeb ette:

„1. Impordi- või eksporditollimaks makstakse tagasi, kui on kindlaks tehtud, et selle summa tasumise ajal ei tulenenud see summa seadusest […]

[…]

2. Impordi- või eksporditollimaks makstakse tagasi või seda vähendatakse taotluse alusel, mis tuleb esitada asjakohasele tolliasutusele kolme aasta jooksul arvestades kuupäevast, kui selle tollimaksu summa võlgnikule teatati.

Seda tähtaega võib pikendada, kui asjaomane isik tõendab, et taotluse esitamist ettenähtud tähtaja jooksul takistasid ettenägematud asjaolud või vääramatu jõud.

[…]”

Määrus nr 384/96

7 Põhikohtuasjade aluseks olevate asjaolude aset leidmise ajal reguleeris liidu poolt dumpinguvastaste meetmete võtmist nõukogu 22. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ) nr 384/96 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed, (EÜT 1996, L 56, lk 1,

parandused EÜT 1999, L 94, lk 27 ja EÜT 2000, L 263, lk 34) nõukogu 8. märtsi 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 461/2004 (ELT L 77, lk 12; ELT eriväljaanne 11/10, lk 150) muudetud kujul (edaspidi „määrus nr 384/96”).

8 Määruse nr 384/96 artikli 1 „Põhimõtted” lõiked 1 ja 2 nägid ette:

„1. Dumpinguvastast tollimaksu võib kohaldada dumpingtoote suhtes, mille vabasse ringlusse lubamine [liidus] tekitab kahju.

2. Toodet käsitletakse dumpingtootena, kui selle hind [liitu] eksportimisel on väiksem kui tavapärase kaubandustegevuse käigus ekspordiriigi kindlaksmääratud samasuguse toote võrreldav hind.”

9 Selle määruse artikli 2 „Dumpingu kindlaksmääramine” lõiked 1–6 nägid ette toote normaalväärtuse kindlaksmääramise üldeeskirjad. Eelkõige sätestas selle artikli lõige 1, et normaalväärtuse „aluseks võetakse tavaliselt ekspordiriigi sõltumatute klientide poolt tavapärases kaubandustegevuses makstud või makstavad hinnad”.

10 Määruse artikli 2 lõige 7 sätestas:

„a) Mitteturumajanduslikest riikidest […] pärineva impordi puhul määratakse normaalväärtus kolmandas turumajanduslikus riigis kehtiva hinna või arvestusliku väärtuse alusel või hinna järgi, mis kehtib müügi puhul sellisest kolmandast turumajanduslikust riigist teistesse riikidesse, k.a [liitu], või kui see ei ole võimalik, siis mis tahes muul põhjendatud alusel, sealhulgas samasuguse toote eest [liidus] tegelikult makstud või makstava hinna alusel, mida on vajaduse korral nõuetekohaselt kohandatud, et sisse arvata põhjendatud kasumimarginaal.

[…]

b) Hiina Rahvavabariigist, […] Vietnamist ja […] muudest mitteturumajanduslikest riikidest, mis on uurimise algatamise kuupäeval WTO liikmed, pärinevat importi käsitlevate dumpinguvastaste uurimiste osas määratakse normaalväärtus kooskõlas lõigetega 1–6, kui ühe või mitme uurimisega hõlmatud tootja nõuetekohaselt põhjendatud nõuete alusel ning vastavalt punktis c sätestatud kriteeriumidele ja menetlustele on näidatud, et selle tootja või nende tootjate osas toimub vaatlusaluse samasuguse toote valmistamine ja müük turumajanduse tingimustes. Muudel juhtudel kohaldatakse punktis a sätestatud eeskirju.

c) Punkti b kohane nõue peab olema kirjalik ja sisaldama piisavat tõendusmaterjali selle kohta, et tootja tegutseb turumajanduse tingimustes, mis tähendab, et:

[…]

Otsus selle kohta, kas tootja vastab eespool nimetatud kriteeriumidele, tehakse kolme kuu jooksul alates uurimise algatamisest pärast nõuandekomiteega konkreetset konsulteerimist ja pärast seda, kui [liidu] tootmisharule on antud võimalus esitada oma arvamus. Kõnealune otsus kehtib kogu uurimise ajal.”

11 Selle määruse artikli 3 „Kahju tuvastamine” lõiked 1, 2 ja 5–7 sätestasid:

„1. Kui ei ole kindlaks määratud teisiti, siis tähendab mõiste „kahju” käesoleva määruse kohaselt [liidu] tootmisharule tekitatud olulist kahju, [liidu] tootmisharule olulise kahju tekitamise ohtu või [liidu] tootmisharu rajamise olulist pidurdamist ning seda tõlgendatakse käesolevas artiklis ette nähtud korras.

2. Kahju tuvastamine peab põhinema otsesel tõendusmaterjalil ja selle raames uuritakse objektiivselt nii: a) dumpinguhinnaga impordi mahtu ja mõju samasuguste toodete hindadele [liidu] turul kui ka b) kõnealuse impordi edaspidist mõju [liidu] tootmisharule.

[…]

5. Uurides dumpinguhinnaga impordi mõju asjaomasele [liidu] tootmisharule, hinnatakse kõiki asjakohaseid tootmisharu seisundit mõjutavaid majandustegureid ja -näitajaid […]

6. Lõike 2 alusel esitatud asjakohase tõendusmaterjaliga tuleb tõendada, et dumpinguhinnaga import põhjustab kahju käesoleva määruse tähenduses. Eelkõige tuleb tõendada, et lõike 3 alusel näidatud mahu- ja/või hinnatasemed on lõike 5 kohaselt mõjutanud [liidu] tootmisharu, ning et mõju ulatus võimaldab selle oluliseks liigitada.

7. Lisaks dumpinguhinnaga impordile uuritakse ka muid teadaolevaid tegureid, millega [liidu] tootmisharu samal ajal kahjustatakse, ning nende teguritega tekitatud kahju ei tohi lõike 6 alusel omistada dumpinguhinnaga impordile. Tegurid, mida võib selles suhtes arvesse võtta, hõlmavad dumpinguhinnata impordi mahtu ja hinda, nõudluse vähenemist või tarbimisharjumuste muutusi, kaubanduspiiranguid ning konkurentsi kolmandate riikide ja [liidu] tootjate vahel, tehnoloogia arengut ning [liidu] tootmisharu eksporditegevust ja tootlikkust.”

12 Määruse nr 384/96 artikli 4 „[Liidu] tootmisharu mõiste” lõige 1 nägi ette:

„Käesolevas määruses tuleb mõistet „[liidu] tootmisharu” tõlgendada viitena [liidu] samasuguste toodete tootjaile tervikuna või neile tootjaile, kelle toodang moodustab ühtekokku artikli 5 lõikes 4 määratletud põhiosa [liidu] nende toodete kogutoodangust […]

[…]”

13 Selle määruse artikli 5 „Menetluse algatamine” lõiked 1 ja 4 nägid ette:

„1. […] [Uurimine algatatakse], tuvastamaks mis tahes väidetava dumpingu olemasolu, määra ja mõju, füüsilise või juriidilise isiku või [liidu] tootmisharu nimel tegutseva iseseisva õigusvõimeta ühingu esitatud kirjaliku kaebuse põhjal.

[…]

4. Uurimine algatatakse vastavalt lõikele 1 ainult siis, kui samasuguse toote [liidu] tootjate poolt kaebuse suhtes väljendatud toetuse või vastuseisu ulatuse kontrollimise põhjal on tuvastatud, et kaebus on esitatud [liidu] tootmisharu poolt või selle nimel. Kaebust peetakse [liidu] tootmisharu poolt või selle nimel esitatuks, kui seda toetavad need [liidu] tootjad, kelle toodang moodustab ühtekokku enam kui 50% samasuguse toote kogutoodangust, mida toodab kaebusele kas toetust või vastuseisu väljendav osa omamaisest tootmisharust. Uurimist ei algatata, kui kaebust selgesõnaliselt toetavate [liidu] tootjate arvele langeb vähem kui 25% [liidu] tootmisharu samasuguse toote kogutoodangust.”

14 Määruse artikli 9 „Lõpetamine ilma meetmeid võtmata; lõpliku tollimaksu kehtestamine” lõiked 5 ja 6 sätestasid:

„5. Dumpinguvastane tollimaks kehtestatakse igal üksikjuhul asjakohases ulatuses diskrimineerimisvabal alusel sellise toote impordi suhtes kõigist allikatest, millega seoses on avastatud, et nende suhtes on kohaldatud dumpingut ja et need on põhjustanud kahju, välja arvatud import neist

allikatest, kellel on käesoleva määruse tingimuste kohaselt aktsepteeritud kohustused. Tollimaksu kehtestavas määruses täpsustatakse tollimaks iga asjaomase tarnija jaoks või, kui see on raskendatud ning üldiselt siis, kui kohaldatakse artikli 2 lõike 7 punkti a, iga asjaomase tarniva riigi jaoks.

Kui kohaldatakse artikli 2 lõike 7 punkti a, määratakse individuaalne tollimaks siiski eksportijatele, kes on võimelised nõuetekohaselt põhjendatud nõuete alusel näitama, et:

a) täielikult või osaliselt välisomandis olevate äriühingute või ühisettevõtete puhul on nad vabad kapitali ja kasumit kodumaale tagasi tooma;

b) ekspordihinnad ja -kogused ning müügitingimused on vabalt määratud;

c) enamusosalus kuulub eraisikutele; direktorite nõukogusse kuuluvad või juhtival positsioonil olevad riigiametnikud moodustavad vähemuse või tuleb näidata, et sellest hoolimata on äriühing riiklikust sekkumisest piisavalt sõltumatu;

d) kursside ümberarvestus toimub turukursside alusel; ja

e) riiklik sekkumine ei võimalda meetmetest kõrvalehoidmist, kui üksikeksportijatele määratakse erinevad tollimaksumäärad.

6. Kui komisjon on oma uurimist vastavalt artiklile 17 piiranud, ei ületa nende eksportijate või tootjate imporditavate toodete suhtes kohaldatav dumpinguvastane tollimaks, kes on endast artikli 17 alusel teada andnud, ent keda uurimine ei hõlmanud, valimisse kaasatud isikute suhtes kindlaksmääratud kaalutud keskmist dumpingumarginaali. […] Eraldi tollimakse kohaldatakse selliselt eksportijalt või tootjalt pärineva impordi suhtes, kellele võimaldatakse artikliga 17 ette nähtud individuaalset kohtlemist.”

15 Sama määruse artikli 11 „Kehtivusaeg, läbivaatamine ja tagasimaksed” artikkel 8 nägi ette:

„[…] [Importija võib] taotleda tasutud tollimaksu tagasimaksmist, kui on näidatud, et dumpingumarginaal, mille alusel tollimakse maksti, on kaotatud või seda on vähendatud tasemeni, mis on alla kehtiva tollimaksu taseme.

Dumpinguvastase tollimaksu tagasimaksmist taotledes esitab importija komisjonile taotluse. Taotlus esitatakse selle liikmesriigi kaudu, kelle territooriumil tooted vabasse ringlusse lubati, kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil pädevad ametiasutused lõplik[u] maksmisele kuuluv[a] tollimaksu summa nõuetekohaselt kindlaks määrasid, või kuupäevast, mil tehti otsus ajutise tollimaksuna tagatiseks antud summad lõplikult sisse nõuda. Liikmesriigid edastavad taotluse viivitamata komisjonile.

[…]”

16 Määruse nr 384/96 artikli 17 „Väljavõtteline uuring” lõiked 1–3 nägid ette:

„1. Juhul kui kaebuste esitajaid, eksportijaid, importijaid, tooteliike või tehinguid on palju, võib uurimine piirduda mõistliku hulga isikute, toodete või tehingutega, kasutades valiku ajal kättesaadava teabe põhjal statistiliselt õigeid valimeid, või suurima tüüpilise toodangu-, müügi- või ekspordimahuga, mida on nende käsutuses oleva aja jooksul võimalik uurida.

2. Isikute, tooteliikide või tehingute lõplik valik kõnesolevate väljavõttelist uuringut käsitlevate sätete alusel jääb komisjoni ülesandeks, kuigi eelistatav on, kui valimid võetakse asjaomaste isikutega konsulteerides ja nende nõusolekul, tingimusel et sellised isikud annavad endast teada ja teevad piisava teabe kättesaadavaks kolme nädala jooksul alates uurimise algatamisest, võimaldamaks valida tüüpilist valimit.

3. Kui kontrollimist on vastavalt käesolevale artiklile piiratud, arvutatakse sellest hoolimata individuaalne dumpingumarginaal mis tahes eksportija või tootja puhul, keda ei ole algselt välja valitud, kuid kes esitab käesolevas määruses sätestatud tähtaja jooksul vajaliku teabe, välja arvatud juhul, kui eksportijate või tootjate arv on nii suur, et individuaalne kontrollimine oleks põhjendamatult koormav ning takistaks uurimise õigeaegset lõpetamist."

Määrus (EÜ) nr 1972/2002

17 Pärast vastuvõtmist muudeti määrust nr 384/96 mitmel korral. Eelkõige muudeti selle määruse artikli 9 lõiget 5 nõukogu 5. novembri 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 1972/2002 (EÜT L 305, lk 1; ELT eriväljaanne 11/10, lk 132). See muudatus seisnes sisuliselt artikli 9 lõike 5 esimesele lõigule teise lõigu lisamises. Määruse nr 1972/2002 põhjenduses 7 põhjendati seda täiendamist järgmiselt:

„Määruses nr 384/96 ei viidata kriteeriumidele, mille kohaselt võib eksportijale, kelle jaoks kehtestati normaalväärtus vastavalt artikli 2 lõike 7 punktile a, määrata individuaalse tollimaksumäära, mille arvutamiseks on võrreldud kõnealust normaalväärtust eksportija individuaalsete ekspordihindadega. Läbipaistvuse ja õiguskindluse huvides on asjakohane näha ette selged kriteeriumid sellise individuaalse lähenemise kohaldamiseks. Määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkti a alla kuuluvate eksportijate ekspordihindu võib seepärast arvesse võtta juhul, kui äriühingu eksporditegevus on vabalt määratud, äriühingu omand ja kontroll on piisavalt sõltumatud ja riiklik sekkumine ei võimalda individuaalsetest dumpinguvastastest meetmetest kõrvalehoidmist. Sellist individuaalset lähenemist võib kohaldada nende eksportijate suhtes, kellega seoses on põhjendatud nõuete alusel võimalik näidata, et täielikult või osaliselt välisomandis olevate äriühingute või ühisettevõtete puhul on nad vabad kapitali ja kasumit kodumaale tagasi tooma, et ekspordihinnad ja müügitingimused on vabalt määratud ning et kursside ümberarvestus toimub turukursside alusel. Samuti tuleks näidata, et enamusosalus kuulub eraisikutele ja et direktorite nõukogusse kuuluvad või juhtival positsioonil olevad riigiametnikud moodustavad vähemuse või siis on äriühing riiklikust sekkumisest piisavalt sõltumatu."

Määrus (EÜ) nr 1225/2009

18 Pärast põhikohtuasja asjaolude aset leidmist tunnistati määrus nr 384/96 kehtetuks ja asendati nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrusega (EÜ) nr 1225/2009 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed (ELT L 343, lk 51), mis jõustus kahekümnendal päeval pärast selle 22. detsembril 2009 avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

19 Määruse nr 1225/2009 artikli 9 lõike 5 esialgne sõnastus vastas määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 sõnastusele määrusest nr 1972/2002 tulenevas redaktsioonis.

20 Pärast seda on asjaomast sätet muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2012. aasta määrusega (EL) nr 765/2012, millega muudetakse nõukogu määrust nr 1225/2009 (ELT L 237, lk 1). Vastavalt artiklile 2 jõustus määrus nr 765/2012 kolmandal päeval pärast selle avaldamist 3. septembril

2012 Euroopa Liidu Teatajas ja see kohaldub ainult nende uurimiste suhtes, mis algatati vastavalt määrusele nr 1225/2009 ning pärast selle määruse jõustumist. Määruse nr 765/2012 põhjendustes on määruse nr 1225/2009 muutmist põhjendatud järgmiselt:

„(1) 28. juulil 2011 kiitis [WTO] vaidluste lahendamise organ (edaspidi „VLO”) heaks apellatsioonikogu ettekande ja vaekogu ettekande, mida oli muudetud apellatsioonikogu ettekandega (edaspidi „ettekanded”), vaidluse[s] Euroopa ühendused – lõplikud dumpinguvastased meetmed Hiina Rahvavabariigist pärit teatavate rauast või terasest kinnitusdetailide suhtes […]

(2) Ettekannetes järeldati muu hulgas, et [määruse nr 1225/2009] artikli 9 lõige 5 ei olnud kooskõlas WTO dumpinguvastase lepingu artiklitega 6.10, 9.2 ja 18.4 ning WTO lepingu artikliga XVI:4. [Määruse nr 1225/2009] artikli 9 lõikega 5 on ette nähtud, et mitteturumajanduslike riikide eksportivate tootjate suhtes, kellele ei ole võimaldatud turumajanduslikku kohtlemist vastavalt algmääruse artikli 2 lõike 7 punktile c, kehtib üleriigiline tollimaksumäär, välja arvatud juhul, kui kõnealused eksportijad suudavad tõendada, et nende tegevus vastab individuaalse kohtlemise tingimustele, mis on sätestatud [määruse nr 1225/2009] artikli 9 lõikes 5.

(3) Apellatsioonikogu leidis, et [määruse nr 1225/2009] artikli 9 lõike 5 kohaselt võib eeldada, et mitteturumajanduslikes riikides tegutsevatel eksportivatel tootjatel ei ole õigust individuaalsele kohtlemisele ning et individuaalseks kohtlemiseks kvalifitseeruda, peavad nad tõendama, et vastavad individuaalse kohtlemise testi tingimustele. Apellatsioonikogu sõnul ei ole sellisele eeldusele WTO asjaomastes lepingutes õiguslikku alust sätestatud.

(4) Apellatsioonikogu selgitas samas, et määrates kindlaks paljude eksportijate jaoks ühesuguse dumpingumarginaali ja ühesuguse dumpinguvastase tollimaksu, sõltub selle kooskõla WTO dumpinguvastase lepingu artiklitega 6.10 ja 9.2 asjaoludest, mis annavad alust arvata, et kahe või enama eksportija (ehkki õiguslikult eraldiseisvate) omavaheline suhe on selline, et neid tuleks käsitada ühe üksusena. […] Sellega seoses tuleks kõnealuseid olukordi kajastavate [määruse nr 1225/2009] artikli 9 lõikes 5 kavandatavate muudatuste tingimusi tõlgendada apellatsioonikogu selgitustele vastavalt, piiramata selliste tingimuste kohaldamist, mille puhul on [määruse nr 1225/2009] muudes sätetes kasutatud samasugust või sarnast sõnastust.

(5) 18. augustil 2011 teavitas liit VLOd kavatsusest rakendada kõnealuse vaidluse puhul VLO soovitusi ja otsuseid sellisel viisil, millega täidetakse WTO pandud kohustusi.

(6) Seetõttu on vaja muuta [määruse nr 1225/2009] artikli 9 lõike 5 sätteid.”

Määrus (EÜ) nr 1515/2001

21 Eelkõige sätestab nõukogu 23. juuli 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1515/2001 meetmete kohta, mida ühendus võib võtta pärast WTO vaidluste lahendamise organi aruannet dumpingu- ja subsiidiumivastaste meetmete kohta (EÜT L 201, lk 10; ELT eriväljaanne 11/38, lk 50), artikkel 1, et kui VLO võtab vastu ettekande, mis käsitleb liidu poolt oma dumpinguvastaste õigusaktide kohaselt võetud meedet, võib nõukogu vastavalt juhtumile kas vaidlustatud meetme tühistada või seda muuta või võtta olukorras vajalikuks peetava muu erimeetmete.

22 Määruse nr 1515/2001 artikkel 3 näeb ette, et „[k]õik[i] käesoleva määruse kohaselt kehtestatud meetmeid kohaldatakse alates nende jõustumise kuupäevast ja nende põhjal ei saa hüvitada enne kõnealust kuupäeva sisse nõutud tollimakse, kui ei ole sätestatud teisiti”.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

Vaidlusalused määrused

23 7. juulil 2005 teatas komisjon Euroopa Liidu Teatajas (ELT C 166, lk 14) avaldatud teadaandes teatavate Hiinast ja Vietnamist pärit nahast pealsetega jalatsite (edaspidi „asjaomased tooted") importi käsitleva dumpinguvastase menetluse algatamisest.

24 23. märtsil 2006 võttis komisjon vastu määruse (EÜ) nr 553/2006, millega kehtestatakse teatavate Hiina Rahvavabariigist ja Vietnamist pärit nahast pealsetega jalatsite impordi suhtes ajutised dumpinguvastased tollimaksud (ELT L 98, lk 3, edaspidi „ajutine määrus"). Vastavalt määruse artiklile 3 jõustus määrus 7. aprillil 2006 kuueks kuuks.

25 Ajutise määruse põhjendused 119 ja 120 on järgmised:

„(119) Huvitatud isikud väitsid samuti, et Brasiilia ja kõnealuste riikide kulude struktuur erineb, kuna osasid kulusid (teadus- ja arendustegevus, disain jne), mida toetavad Hiina ja Vietnami eksportijate tarbijad, on kandnud Brasiilia tootjad ja need sisalduvad seega nende tootmiskuludes.

(120) Tõepoolest leiti, et mõnedel juhtumitel müüsid kõnealuste riikide eksportijad nimetatud toodet endistele [liidu] tootjatele [liidus], mis endiselt toetavad eespool nimetatud komponentide tootmiskulusid ja müüvad toodet oma kaubamärgi all. Siiski ei ole see põhjus, miks lükata Brasiilia võrdlusriigina tagasi, kuna normaalväärtuse määramisel võib nende kulusid korrigeerida."

26 5. oktoobril 2006 võttis nõukogu vastu lõpliku määruse, millega kehtestati kõnealuse impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks.

27 Lõpliku määruse põhjendused 132–135 on järgmised:

„(132) Mõned huvitatud isikud väitsid, et kohandusi seoses kuludega uurimis- ja arendustegevusele ning disainile poleks tulnud normaalväärtuse suhtes teha, sest Hiina ja Vietnami tootjate kulud uurimis- ja arendustegevusele ning disainile olid samad.

(133) Siiski leiti, et asjaomaste riikide valimisse kaasatud tootjate kulutused uurimis- ja arendustegevusele ning disainile hõlmasid ainult vastavaid kulutusi tootmises, kui Brasiilia kulutused uurimis- ja arendustegevusele ning disainile katsid ka kulutusi uute jalatsitüüpide disainimisel ja väljakujundamisel, st et seda tüüpi kulutused uurimis- ja arendustegevusele ning disainile on teistsugused, mistõttu leitakse, et selle kohandamise säilitamine on põhjendatud.

(134) Üks osaline väitis, et tuleks teha ka kohandusi, milles arvestaks asjaoluga, et müük originaalseadmete valmistajale toodab vähem kasumit kui ülejäänud müük.

(135) Siiski ei toetanud seda väidet Brasiilia äriühingute uurimises tehtud tähelepanekud, kus sellist erinevust ei ilmnenud. Seetõttu lükati see väide tagasi."

28 Lõpliku määruse artikli 1 lõike 3 alusel kehtestati kõikidele Hiinas asutatud äriühingute toodete osas dumpinguvastase tollimaksu määraks 16,5% – peale Golden Step Industrial Co. Ltd, kelle puhul kehtestati selleks määraks 9,7% – ja kõigi Vietnamis asutatud äriühingute toodete osas 10%.

29 Lisaks nägi kõnealuse määruse artikkel 3 ette, et määrus jõustub Euroopa Liidu Teatajas avaldamisele, mis toimus 6. oktoobril 2006, järgneval päeval kaheks aastaks.

30 5. septembril 2007 võttis komisjon vastu määruse (EÜ) nr 1028/2007, millega algatatakse uurimine seoses võimaliku kõrvalehoidmisega teatavate Hiina Rahvavabariigist pärinevate nahast pealsetega jalatsite impordi suhtes nõukogu määrusega (EÜ) nr 1472/2006 kehtestatud dumpinguvastastest meetmetest teatavate Aomeni erihalduspiirkonnast saadetud nahast pealsetega jalatsite impordi kaudu, olenemata sellest, kas tooted on deklareeritud Aomeni erihalduspiirkonnast pärinevana või mitte, ning kehtestatakse kõnealuse impordi suhtes registreerimisnõue (ELT L 234, lk 3).

31 29. aprillil 2008 võttis nõukogu vastu määruse (EÜ) nr 388/2008, millega laiendatakse määrusega (EÜ) nr 1472/2006 teatavate Hiina Rahvavabariigist pärit nahast pealsetega jalatsite impordi kohta kehtestatud lõplikke dumpinguvastaseid meetmeid Aomeni erihalduspiirkonnast lähetatud sama toote impordi suhtes olenemata sellest, kas need on deklareeritud Aomeni erihalduspiirkonnast pärinevatena või mitte (ELT L 117, lk 1).

32 Euroopa Liidu Teatajas 3. oktoobril 2008 (ELT C 251, lk 21) avaldatud teates teavitas komisjon teatavate Hiinast ja Vietnamist pärit nahast pealsetega jalatsite impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete aegumise läbivaatamise algatamisest.

33 22. detsembril 2009 võttis nõukogu vastu pikendamismääruse, millega pärast aegumise läbivaatamist kehtestati asjaomaste toodete impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks, laiendatuna Aomeni erihalduspiirkonnast lähetatud teatavate nahast pealsetega jalatsite impordi suhtes, olenemata sellest, kas need on deklareeritud Aomeni erihalduspiirkonnast pärinevatena või mitte.

34 Pikendamismääruse artikli 1 lõigete 3 ja 4 alusel kehtestati kõikidele Hiinas asutatud äriühingute toodete ja Aomeni erihalduspiirkonnast lähetatud toodete osas dumpinguvastase tollimaksu määraks 16,5% – peale Golden Step Industrial Co. Ltd, kelle puhul kehtestati selleks määraks 9,7% – ja kõigi Vietnamis asutatud äriühingute toodete osas 10%.

35 Lisaks nägi pikendamismääruse artikkel 2 ette jõustumise määruse Euroopa Liidu Teatajas avaldamisele – mis toimus 30. detsembril 2009 – järgneval päeval ja 15 kuu pikkuse kohaldamisaja.

Järgnenud kohtuvaidlused

36 Euroopa Liidu Üldkohtu 4. märtsi 2010. aasta otsustega kohtuasjades Brosmann Footwear (HK) jt *vs.* nõukogu (T-401/06, EU:T:2010:67) ja Zhejiang Aokang Shoes ja Wenzhou Taima Shoes *vs.* nõukogu (T-407/06 ja T-408/06, EU:T:2010:68) lükati tagasi kolm hagi lõpliku määruse tühistamise nõudes, mille olid esitanud teatavad asjaomaste toodete tootjateks ja eksportijateks olevad Hiinas asutatud äriühingud.

37 2. veebruari 2012. aasta otsusega kohtuasjas Brosmann Footwear (HK) jt *vs.* nõukogu (C-249/10 P, EU:C:2012:53) ja 15. novembri 2012. aasta otsusega kohtuasjas Zhejiang Aokang Shoes *vs.* nõukogu (C-247/10 P, EU:C:2012:710) lahendas Euroopa Kohus mainitud kahe Üldkohtu otsuse peale esitatud apellatsioonkaebused ja esiteks tühistas need kohtuotsused ning teiseks tunnistas kehtetuks lõpliku määruse niivõrd, kuivõrd see puudutas nende kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjade hagejaid.

38 Euroopa Kohus tuvastas neis otsustes kõigepealt, et lõplik määrus rikkus komisjoni kohustust vaadata läbi nende tootjate taotlused, kes soovisid saada turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatust, ja kohustust teha otsus iga sellise taotluse kohta kolme kuu jooksul komisjoni läbiviidava uurimise algatamisest, nagu tuleneb määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punktidest b ja c, ning seda ka juhul, kui esiteks on see institutsioon otsustanud dumpingumarginaali arvutamisel kasutada selle määruse artiklis 17 ette nähtud valimimeetodit ja teiseks ei ole need taotlused esitanud tootjad kaasatud kasutatud valimisse (vt selle kohta kohtuotsused Brosmann Footwear (HK) jt *vs.* nõukogu, C-249/10 P, EU:C:2012:53, punktid 36–40, ja Zhejiang Aokang Shoes *vs.* nõukogu, C-247/10 P, EU:C:2012:710, punktid 29–34).

39 Järgmiseks sedastas Euroopa Kohus, et ei ole välistatud, et läbivaatamise tulemusel oleks nende kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjade hagejate suhtes kehtestatud lõplik dumpinguvastane tollimaks muu määraga kui lõplik määruse artikli 1 lõikes 3 ette nähtud 16,5%. Nimelt kehtestas see säte lõpliku dumpinguvastase tollimaksu määraga 9,7% ainsale valimisse kaasatud ja turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse saanud Hiina tootjale, see tähendab Golden Stepile. Kui komisjon oleks tuvastanud turumajanduse tingimustes tegutsemise ka nende hagejate puhul, keda valimisse ei kaasatud, kuid kes taotlesid sama staatust, siis oleks ka viimasena nimetatute suhtes olukorras, kus neile ei olnud võimalik arvutada individuaalset dumpingumarginaali, tulnud kohaldada seda määra (vt selle kohta kohtuotsused Brosmann Footwear (HK) jt *vs.* nõukogu, C-249/10 P, EU:C:2012:53, punkt 42, ja Zhejiang Aokang Shoes *vs.* nõukogu, C-247/10 P, EU:C:2012:710, punkt 36).

40 Lõpuks otsustas Euroopa Kohus, et määruse nr 384/96 käesoleva otsuse punktis 38 esitatud tõlgenduse ajalise toime piiramiseks ei ole alust (kohtuotsus Zhejiang Aokang Shoes *vs.* nõukogu, C-247/10 P, EU:C:2012:710, punktid 39–41).

Kohtuasi C-659/13

41 Clark esitas 30. juunil 2010 Ühendkuningriigi maksu- ja tolliametile kaitsemeetmena tolliseadustiku artikli 236 alusel taotluse, et makstaks tagasi dumpinguvastane tollimaks, mille ta oli tasunud asjaomaste toodete impordil liitu ajavahemikus 1. juulist 2007 kuni aprillini 2010. Taotlust põhjendas Clark väitega, et lõplik määrus on kehtetu, paludes nimetatud ametiasutusel asjas otsuse tegemise edasi lükata kuni kuulutatakse kohtuotsused Brosmann Footwear (HK) jt *vs.* nõukogu (C-249/10 P, EU:C:2012:53) ja Zhejiang Aokang Shoes *vs.* nõukogu (C-247/10 P, EU:C:2012:710).

42 Nimetatud ametiasutusele tolliseadustiku artikli 236 alusel 2. märtsil 2012 esitatud taotlusega võttis Clark tagasi oma eelmise taotluse ja pikendas samas 31. augustini 2010 ajavahemikku, mille eest ta taotles tasutud dumpinguvastase tollimaksu tagasimaksmist. Kõne all olev summa on 42 592 829,52 Suurbritannia naelsterlingut (ligikaudu 60 miljonit eurot).

43 Ühendkuningriigi maksu- ja tolliameti 13. märtsi 2013. aasta otsusega lükati Clarki taotlused tagasi. Nimetatud ametiasutus esitas oma otsusele kaks põhjendust, millest esimese kohaselt tunnistas Euroopa Kohus oma otsustega Brosmann Footwear (HK) jt *vs.* nõukogu (C-249/10 P, EU:C:2012:53) ja Zhejiang Aokang Shoes *vs.* nõukogu (C-247/10 P, EU:C:2012:710) lõpliku määruse kehtetuks üksnes nende kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjade hagejate osas, ja millest teise kohaselt ei pärinenud ükski Clarki poolt liitu imporditud toodetest neilt hagejatelt.

44 Clark esitas 11. aprillil 2013 selle otsuse peale kaebuse First-tier Tribunalile (Tax Chamber) (esimese astme kohtu maksukoda).

45 Eelkõige kohtuotsuseid Brosmann Footwear (HK) jt *vs.* nõukogu (C-249/10 P, EU:C:2012:53) ja Zhejiang Aokang Shoes *vs.* nõukogu (C-247/10 P, EU:C:2012:710) arvestades ei ole nimetatud kohus veendunud lõpliku määruse kehtivuses. Samuti soovib see kohus selgitust, kuidas tuleb tõlgendada tolliseadustiku artiklit 236.

46 Neil asjaoludel otsustas First-tier Tribunal (Tax Chamber) (esimese astme kohtu maksukoda) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkti b ja artikli 9 lõiget 5, arvestades et komisjon ei vaadanud läbi turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse ja individuaalse kohtlemise taotlusi, mille esitasid Hiina ja Vietnami eksportivad tootjad, keda ei kaasatud valimisse vastavalt määruse nr 384/96 artiklile 17?

2. Kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkti c, arvestades et komisjon ei teinud kolme kuu jooksul alates uurimise algatamisest otsust turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluse kohta, mille esitasid Hiina ja Vietnami eksportivad tootjad, keda ei kaasatud valimisse vastavalt määruse nr 384/96 artiklile 17?

3. Kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkti c, arvestades et komisjon ei teinud kolme kuu jooksul alates uurimise algatamisest otsust turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluse kohta, mille esitasid Hiina ja Vietnami eksportivad tootjad, kes kaasati valimisse vastavalt määruse nr 384/96 artiklile 17?

4. Kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 384/96 artiklit 3, artikli 4 lõiget 1, artikli 5 lõiget 4 ja artiklit 17, arvestades et koostöös osales ebapiisavalt liidu tootjaid, mistõttu komisjonil ei olnud võimalik õigesti hinnata kahju ega seega ka põhjuslikku seost?

5. Kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 384/96 artikli 3 lõiget 2 ja ELTL artiklit 296, arvestades et uurimistoimikus olevatest tõenditest nähtuvalt kasutati liidu tootmisharule tekitatud kahju hindamisel sisuliselt valesid andmeid ning lõplikus määruses ei ole selgitatud, miks neid tõendeid eirati?

6. Kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 384/96 artikli 3 lõiget 7, arvestades et väidetava dumpinguhinnaga impordi mõjust ei eraldatud ega eristatud nõuetekohaselt teiste teadaolevalt kahju põhjustanud tegurite mõju?

7. Mil määral võivad liikmesriigi kohtud tõlgendusele, mille Euroopa Kohus andis lõplikule määrusele kohtuotsustes Brosmann Footwear (HK) jt *vs*. nõukogu (C-249/10 P, EU:C:2012:53) ja Zhejiang Aokang Shoes *vs*. nõukogu (C-247/10 P, EU:C:2012:710), tugineda selleks, et asuda seisukohale, et tollimaks ei tulenenud tolliseadustiku artikli 236 tähenduses seadusest ka nende äriühingute puhul, kes jäid samamoodi nagu kohtuasjade, milles tehti otsused Brosmann Footwear (HK) jt *vs*. nõukogu (C-249/10 P, EU:C:2012:53) ja Zhejiang Aokang Shoes *vs*. nõukogu (C-247/10 P, EU:C:2012:710), apellandid, valimist välja, kuid kelle turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse ja individuaalse kohtlemise taotlusi ei vaadatud läbi?”

Kohtuasi C-34/14

47 21. detsembril 2011 ja 20. jaanuaril 2012 Nürnbergi kesktollibüroole esitatud kolmes taotluses taotles Puma tolliseadustiku artikli 236 alusel vaidlusaluste määruste kehtetuse põhjendusel ajavahemikul 7. aprillist 2006 kuni 1. aprillini 2011 tasutud dumpinguvastase tollimaksu tagasimaksmist. Asjaomane summa oli sellel ajal 5 100 983,90 eurot.

48 Nürnbergi kesktollibüroo 5. juuli 2012. aasta otsusega jäeti Puma taotlused rahuldamata. Oma otsuse alusena esitas see ametiasutus kaks põhjendust, millest esimese kohaselt tunnistas Euroopa Kohus otsusega Brosmann Footwear (HK) jt *vs*. nõukogu (C-249/10 P, EU:C:2012:53) lõpliku määruse kehtetuks üksnes nende kohtuotsuste aluseks olnud kohtuasjade apellantide osas ja millest teise kohaselt ei pärinenud ükski Puma poolt liitu imporditud toodetest neilt hagejatelt.

49 Selle otsuse peale esitas Puma 18. juulil 2012 Nürnbergi kesktollibüroole vaide, taotledes uuesti tasutud dumpinguvastase tollimaksu tagasimaksmist. Puma siiski muutis asjaomast summat, tõstes selle 5 059 386,70 euroni.

50 Kui see vaie 13. novembri 2012. aasta otsusega rahuldamata jäeti, esitas Puma kaebuse Finanzgericht Münchenile (Müncheni maksukohus).

51 Eelkõige kohtuotsuseid Brosmann Footwear (HK) jt *vs*. nõukogu (C-249/10 P, EU:C:2012:53) ja Zhejiang Aokang Shoes *vs*. nõukogu (C-247/10 P, EU:C:2012:710) arvestades ei ole nimetatud kohus veendunud lõpliku määruse kehtivuses. Seoses sellega kahtleb nimetatud kohus samuti nende määrustega rakendatud määruse nr 384/96 teatavate sätete kooskõlas WTO dumpinguvastase lepinguga. Samuti soovib see kohus selgitust, kuidas tuleb tõlgendada tolliseadustiku artiklit 236.

52 Neil asjaoludel otsustas Finanzgericht München (Müncheni maksukohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas lõplik määrus ja pikendamismäärus on tervikuna kehtivad niivõrd, kuivõrd neid ei tunnistatud kehtetuks kohtuotsustega Brosmann Footwear (HK) jt *vs*. nõukogu (C-249/10 P, EU:C:2012:53) ja Zhejiang Aokang Shoes *vs*. nõukogu (C-247/10 P, EU:C:2012:710)?

2. Juhul kui vastus esimesele küsimusele on eitav, kuid nimetatud määrused ei ole tervikuna kehtetud:

a) siis milliste Hiina ja Vietnami eksportijate ja tootjate suhtes, kellelt hageja ostis aastatel 2006–2011 tooteid, on vaidlusalune määrus ja pikendamismäärus kehtetud:

b) siis kas nimetatud määruste täielik või osaline kehtetuks tunnistamine kujutab endast ettenägematut asjaolu või vääramatut jõudu tolliseadustiku artikli 236 lõike 2 teise lõigu tähenduses?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

Vastuvõetavus

53 Nõukogu ja komisjoni väitel puudub Clarkil ja Pumal õiguslik alus tugineda eelotsusetaotluse esitanud kohtutes vaidlusaluste määruste kehtetusele, mistõttu tuleb tunnistada vastuvõetamatuteks nende kohtute poolt esitatud küsimused määruste kehtivuse kohta.

54 Esiteks väidab komisjon, et vaidlusalused määrused puudutavad juriidilisi isikuid Clark ja Puma isiklikult ja seega võivad nad vahetult taotleda liidu kohtult nende kehtetuks tunnistamist.

55 Kõigepealt tuleb sellega seoses märkida, et põhikohtuasjad on saanud alguse vaidlusaluste määruste alusel tasutud dumpinguvastase tollimaksu tagasimaksmise taotlustest, mille Clark ja Puma tolliseadustiku artikli 236 alusel esitasid liikmesriigi pädevatele tolliasutustele, kes need tagasi lükkasid. Clark ja Puma kasutasid tagasilükkamisotsuste suhtes neil mõlemal tolliseadustiku artikli 243 alusel olevat kaebeõigust siseriiklikus õiguses ette nähtud tingimustel.

56 Ent väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei välista üldpõhimõte, mille eesmärk on tagada kõigile õigus vaidlustada nende kahjuks tehtud otsuse aluseks olnud liidu õigusakt, mitte kuidagi seda, et see õigus on allutatud tingimusele, et asjaomasel isikul ei olnud õigust taotleda ELTL artikli 263 alusel kehtetuks tunnistamist vahetult liidu kohtult. Isik ei saa pädevas siseriiklikus kohtus tugineda asjaomase akti kehtetusele siiski ainult juhul, kui ilma igasuguse kahtluseta võib asuda seisukohale, et see isik oleks saanud esitada vastuvõetava nõude asjaomase akti kehtetuks tunnistamiseks (vt selle kohta kohtuotsused TWD Textilwerke Deggendorf, C-188/92, EU:C:1994:90, punkt 23; Valimar, C-374/12, EU:C:2014:2231, punktid 28 ja 29, ning TMK Europe, C-143/14, EU:C:2015:236, punkt 18).

57 Seega ei saa juriidilised isikud nagu Clark ja Puma tugineda eelotsusetaotluse esitanud kohtutes vaidlusaluste määruste kehtetusele ainult juhul, kui saab täie kindlusega asuda seisukohale, et need määrused puudutavad neid otseselt ja isiklikult ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses.

58 Järgmiseks olgu märgitud, et sellised määrused nagu vaidlusalused on olemuselt normatiivsed, kohaldudes üldiselt asjaomaste ettevõtjate suhtes (vt selle kohta kohtuotsused Allied Corporation jt *vs.* komisjon, 239/82 ja 275/82, EU:C:1984:68, punktid 11 ja 12, ning TMK Europe, C-143/14, EU:C:2015:236, punkt 18).

59 Lõpuks olgu meelde tuletatud, et Euroopa Kohtu praktika on identifitseerinud teatavad ettevõtjate kategooriad, keda dumpinguvastase tollimaksu kehtestav määrus võib isiklikult puudutada, mis ei mõjuta aga teiste ettevõtjate võimalust olla neid kõigist teistest eristavate teatavate eriomaduste tõttu isiklikult puudutatud (vt selle kohta kohtuotsused Extramet Industrie *vs.* nõukogu, C-358/89, EU:C:1991:214, punkt 16, ja TMK Europe, C-143/14, EU:C:2015:236, punkt 22).

60 Esiteks võivad isiklikult puudutatud olla need asjaomase toote tootjad ja eksportijad, keda nende majandustegevuse kohta käivate andmete põhjal süüdistatakse dumpingus (kohtuotsus Valimar, C-374/12, EU:C:2014:2231, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

61 Teiseks võib sellise olukorraga olla tegemist sellise asjaomase toote, mille edasimüügihinda kasutati ekspordihinna arvutamisel, importijate puhul, keda seega puudutad tuvastused dumpingu kasutamise kohta (kohtuotsused Nashua Corporation jt *vs.* komisjon ja nõukogu, C-133/87 ja C-150/87, EU:C:1990:115, punkt 15; Gestetner Holdings *vs.* nõukogu ja komisjon, C-156/87, EU:C:1990:116, punkt 18, ja TMK Europe, C-143/14, EU:C:2015:236, punkt 20).

62 Kolmandaks võib sellise olukorraga olla tegemist ka asjaomase toote eksportijatega seotud importijate puhul ja eelkõige siis, kui ekspordihind arvutatakse nende importijate poolt kasutatud liidu turu edasimüügihinna alusel ning kui dumpinguvastane tollimaks ise on arvutatud sellise edasimüügihinna alusel (kohtuotsused Neotype Techmashexport *vs.* komisjon ja nõukogu, C-305/86 ja C-160/87, EU:C:1990:295, punktid 19 ja 20, ning TMK Europe, C-143/14, EU:C:2015:236, punkt 21).

63 Käesoleval juhul ei ole vaidlust selle üle, et vaidlusalused määrused ei identifitseeri Clarki ja Pumat asjaomase toote tootjate või eksportijatena käesoleva otsuse punktis 60 viidatud kohtupraktika tähenduses. Ka on komisjon oma seisukohtades öelnud, et ta ei väida, nagu oleks Puma seotud importija käesoleva otsuse punktis 62 viidatud kohtupraktika tähenduses. Komisjoni kirjalikest ja suulistest seisukohtadest selgub hoopis, et tema väitel on Clarkile ja Pumale iseloomulik eripärane majandustegevuse korraldus ehk *original equipment manufacturer*'i korraldus, see tähendab ettevõtjat, kes oma kaubamärgi all tarnib teiste ettevõtjate toodetud tooteid, millise võimalusega on vaidlusastes määrustes arvestatud.

64 Selles osas peab paika, et Euroopa Kohus on varem erakorraliste asjaolude puhul asunud käesoleva otsuse punktis 61 viidatud kohtupraktikat arvestades seisukohale, et eelmainitud majandustegevuse korralduse kasuks otsustanud ettevõtjat tuleb käsitada dumpinguvastase tollimaksu kehtestava määrusega isiklikult puudutatuna (vt selle kohta kohtuotsused Nashua Corporation jt *vs.* komisjon ja nõukogu, C-133/87 ja C-150/87, EU:C:1990:115, punktid 3 ja 17–20, ning Gestetner Holdings *vs.* nõukogu ja komisjon, C-156/87, EU:C:1990:116, punktid 3 ja 20–23).

65 Siiski on käesoleval juhul ilmselge, et ajutise määruse põhjendused 119 ja 120 ning lõpliku määruse põhjendused 132–135, millele komisjon on rajanud oma argumentatsiooni, ei võimalda asuda seisukohale, et Clarki ja Puma olukord on samasugune kui see, mis oli käesoleva otsuse eelmises punktis viidatud kohtuotsuste taustal, ja et järelikult saavad nad igasuguse kahtluseta esitada vahetult Euroopa Kohtule vaidlusaluste määruste tühistamise nõude.

66 Kohtuotsuste Nashua Corporation jt *vs.* komisjon ja nõukogu (C-133/87 ja C-150/87, EU:C:1990:115) ning Gestetner Holdings *vs.* nõukogu ja komisjon (C-156/87, EU:C:1990:116) puhul oli nõukogu vahetult arvestanud dumpinguvastast tollimaksu tasunud hagejate teatavate tarnijate individuaalset

olukorda, kuid ajutise määruse ja lõpliku määruse põhjendustes, millele on viidatud käesoleva otsuse eelmises punktis, ei ole mainitud ühtki konkreetset ettevõtjat ja neis viidatakse osaliselt Brasiilia äriühingute kohta tuvastatule.

67 Teiseks väidavad nõukogu ja komisjon, et Clarkile ja Pumale ei saa anda õigust tugineda vaidlusaluste määruste kehtetusele sellistes kohtuvaidlustes nagu need, mis toimuvad eelotsusetaotluse esitanud kohtutes, kuna vastavalt määruse nr 384/96 artikli 11 lõikele 8 oli neil võimalus taotleda nende tasutud dumpinguvastase tollimaksu tagasimaksmist, kuid nad ei kasutanud seda võimalust selleks ette nähtud kuuekuulise tähtaja jooksul.

68 Siiski tuleb selles küsimuses tõdeda kõigepealt, et ei määruse nr 384/96 artikli 11 lõike 8 ega tolliseadustiku artikli 236 – millele Clark ja Puma tuginesid põhikohtuasjade nõuete esitamisel – sõnastus ei anna vähimatki sõnastusest tulenevat alust järeldada, et importijad, kes ei ole kasutanud määruse nr 384/96 artikli 11 lõikes 8 ette nähtud menetlust selleks ette nähtud tähtaja jooksul, ei saa või ei saa enam kasutada õigust nõuda enda puhul tolliseadustiku artikli 236 kohaldamist.

69 Järgmiseks olgu sarnaselt kohtujuristi ettepaneku punktides 53 ja 54 esitatule märgitud, et määruse nr 384/96 artikli 11 lõikes 8 kehtestatud menetluse eesmärk ei ole sama kui tolliseadustiku artiklis 263 ettenähtul. Nimelt on määruse nr 384/96 artikli 11 lõikes 8 ette nähtud menetlus, võimaldamaks dumpinguvastast tollimaksu tasunud ettevõtjatel nõuda pädevate siseriiklike ametiasutuste kaudu komisjonilt selle tagasimaksmist juhul, kui on tõendatud, et sellise tollimaksu aluseks olnud dumpingumarginaal on kaotatud või seda on vähendatud tasemele, mis on madalam kehtivast tollimaksust. Selle menetluse raames ei vaidlusta importijad kehtestatud dumpinguvastase tollimaksu õiguspärasust, vaid tuginevad olukorra sellisele muutusele, mis mõjutab otseselt algselt kindlaks määratud dumpingumarginaali. Seevastu tolliseadustiku artiklis 236 reguleeritud menetlus võimaldab neil importijatel nõuda enda tasutud impordi- või eksporditollimaksu tagasimaksmist siis, kui peaks tuvastatama, et tasumise ajal ei tulenenud see tollimaks seadusest.

70 Viimasena olgu nenditud, et nende kahe menetluse ülesehitus on põhimõtteliselt erinev. Konkreetselt määruse nr 384/96 artikli 11 lõikega 8 kehtestatud menetlus kuulub komisjoni pädevusse ja seda saab rakendada alles kuue kuu möödudes päevast, mil pädevad asutused tasumisele kuuluva lõpliku tollimaksu summa nõuetekohaselt kindlaks määrasid, samas kui tolliseadustiku artiklis 236 ette nähtud menetlus kuulub liikmesriigi tolli pädevusse ja selle võib algatada kolme aasta jooksul päevast, mil tollimaksu summa võlgnikule teatati.

71 Kolmandaks väidavad nõukogu ja komisjon, et Clarkile ja Pumale ei tohi anda võimalust tugineda sellise kehtetuse väite nagu vaidlusaluste määruste suhtes esitatu toetuseks määruse nr 384/96 nende sätete rikkumisele, mis käsitlevad turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse ja individuaalse kohtlemise taotlusi. Nimelt oleks nende arvates selle tulemuseks importija võimalus tugineda sellistele subjektiivsetele õigustele, mis on selle määrusega kehtestatud ainult dumpinguvastase uurimisega hõlmatud tootjate ja eksportijate jaoks.

72 Käesoleva juhtumi kontekstis puudub sellisel argumentatsioonil tähtsus. Nimelt ei ole Clark ja Puma sellises olukorras nagu isik, kes taotleb liidu kohtult dumpinguvastase tollimaksu kehtestanud määruse kehtetuks tunnistamist, vaid samas olukorras isikuga, kes liikmesriigi kohtus toetub sellise määruse kehtetusele hagi raames, mis on esitatud selle õigusakti – mille vaidlustamine liidu kohtus ei oleks ilmselgelt vastuvõetav – alusel võetud iseriikliku meetme suhtes.

73 Nagu kohtujurist on oma ettepaneku punktis 59 märkinud, on niisugustel tootjatel nagu Clark ja Puma, kes on tasunud dumpinguvastase tollimaksu, endal ilmne huvi ja õigus tugineda põhikohtuasjade aluseks olevate hagide raames selle tollimaksu kehtestanud määruste kehtetusele põhjendusel, et asjaomane tollimaks kehtestati enne, kui komisjon oli vastavalt määruse nr 384/96 eeskirjadele eelnevalt teinud otsuse asjaomaste toodete tootjate või eksportijate poolt esitatud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse või individuaalse kohtlemise taotluste kohta. Nimelt võib

selliste taotlustega arvestamata jätmine negatiivselt mõjutada menetluse tulemusel asjaomaste tootjate toodete suhtes kehtestatavat dumpinguvastast tollimaksu (vt selle kohta kohtuotsused Brosmann Footwear (HK) jt *vs.* nõukogu, C-249/10 P, EU:C:2012:53, punkt 42, ja Zhejiang Aokang Shoes *vs.* nõukogu, C-247/10 P, EU:C:2012:710, punkt 36).

74 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades on kohane järeldus, et Clarkil ja Pumal on õigus tugineda eelotsusetaotluse esitanud kohtutes vaidlusaluste määruste kehtetusele, nii et eelotsuse küsimused on vastuvõetavad.

Küsimused lõpliku määruse kehtivuse kohta

75 Esimese kuue küsimusega kohtuasjas C-659/13 ning teise küsimuse punktiga a kohtuasjas C-34/14, mida on kohane käsitleda koos, soovivad eelotsusetaotluse esitanud kohtud selgitust, kas lõplik määrus rikub eri põhjustel ELTL artiklit 296 ning määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkti b, artikli 2 lõike 7 punkti c, artikli 3 lõikeid 1, 2 ja 5–7, artikli 4 lõiget 1, artikli 5 lõiget 4, artikli 9 lõiget 5, artikli 9 lõiget 6 ja artiklit 17 – artiklist sõltuvalt kas eraldi või koostoimes.

Sissejuhatavad märkused

76 Sissejuhatavalt olgu öeldud, et kõigepealt on kohtuasjas C-659/13 eelotsusetaotluse esitanud kohut lõpliku määruse kehtivuse kohta küsimusi esitama ajendanud teatavad põhjused seotud komisjoni poolt läbi viidud uurimisega, mille tulemusel see määrus vastu võeti (esimesed neli küsimust). Teised põhjused seonduvad selle määruse endaga (viies ja kuues küsimus). Asjaomane määrus on aga nõukogu õigusakt. Lisaks nõustub see määrus sisulises osas nii uurimise käigus komisjoni poolt kasutatud metodoloogia ja menetlustega kui ka komisjoni poolt selle tulemusel ajutises määruses antud hinnangute ja tehtud järeldustega.

77 Neil tingimustel tuleb tõdeda, et kõigi mainitud küsimustega ei pea see eelotsusetaotluse esitanud kohus silmas mitte üksnes komisjoni tegevust, nii nagu nähtub neist küsimustest otsesõnu, vaid ka nõukogu tegevust. Samamoodi tuleb käsitada ka kohtuasjas C-34/14 esitatud küsimusi. Kuigi nende küsimuste sõnastusega ei ole täpselt osutatud eri kehtetuse põhjustele, mille kohta eelotsusetaotluse esitanud kohus vastust soovib, võimaldab tema eelotsusetaotlus järeldada, et samal moel on osa neist põhjustest seotud komisjoni poolt läbi viidud uurimisega ja teine osa seondub selle põhjal tehtud komisjoni järeldustega lõplikus määruses.

78 Järgmiseks küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus kohtuasjas C-34/14 oma esimese küsimuse ja teise küsimuse punkti a raames, kas pikendamismäärus on kehtiv. Ent eelotsusetaotlusest nähtub, et seoses sellega ei viita mainitud kohus ühelegi muule võimalikule kehtetuse põhjusele kui need, mis on aluseks kahtlustele lõpliku määruse kehtivuse osas.

79 Neil asjaoludel tuleb nentida, et ainult siis, kui lõplikku määrust käsitlevate küsimuste käsitlemine viib järelduseni, et see määrus on tervikuna või osaliselt kehtetu, saab pikendamismäärust vastavalt olukorrale pidada samal määral kehtetuks.

80 Viimaseks tugineb eelotsusetaotluse esitanud kohus kohtuasjas C-34/14 lõpliku määruse kehtivust puudutavate küsimuste osas esiteks WTO dumpinguvastasele lepingule ja teiseks teatavatele VLO otsustele ja soovitustele, mis selle kohtu arvates võivad mõjutada mainitud määruse kehtivust.

81 Neil asjaoludel tuleb esmalt kindlaks teha, kas sellele lepingule ja neile VLO otsustele ning soovitustele saab selles kohtuasjas tugineda ja kas seega tuleb lõpliku määruse kehtivust kontrollida neist lähtudes.

82 Esiteks nähtub ELTL artikli 216 lõikest 2, et liidu sõlmitud rahvusvahelised lepingud seovad liidu institutsioone ja on seega ülimuslikud institutsioonide aktide suhtes (kohtuotsus Intertanko jt, C-308/06, EU:C:2008:312, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

83 Kuna liit on WTO dumpinguvastase lepingu osapool, siis käesoleval juhul on see leping liidu institutsioonidele siduv.

84 Teiseseks nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et sellise rahvusvahelise lepingu sätetele, mille osapool liit on, saab tugineda liidu teisese õiguse akti tühistamise hagi, akti kehtetuse väite või ka kahju hüvitamise hagi toetuseks ainult tingimusel, et esiteks ei ole see vastuolus asjaomase rahvusvahelise lepingu olemuse ja ülesehitusega ning et teiseks on sätted, millele tuginetakse, oma sisu poolest tingimusteta ja piisavalt täpsed (vt selle kohta kohtuotsused Intertanko jt, C-308/06, EU:C:2008:312, punktid 43 ja 45, ning FIAMM jt *vs.* nõukogu ja komisjon, C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, punktid 110 ja 120).

85 Ent Euroopa Kohus on korduvalt sedastanud, et nende olemust ja ülesehitust arvestades ei ole WTO kokkulepped põhimõtteliselt sellised normid, mille alusel saab kontrollida liidu institutsioonide aktide õiguspärasust (vt selle kohta kohtuotsused Portugal *vs.* nõukogu, C-149/96, EU:C:1999:574, punkt 47, ja komisjon *vs.* Rusal Armenal, C-21/14 P, EU:C:2015:494, punkt 38).

86 Euroopa Kohus on leidnud, et kui nõustuda sellega, et Euroopa Kohtu ülesanne on tagada liidu õiguse kooskõla WTO kokkulepetega, võtaks see liidu seadusandlikelt või täidesaatvatelt organitelt tegutsemisruumi, mis on liidu kaubanduspartnerite sarnastel organitel. On nimelt selge, et teatavad lepinguosalised, kelle hulka kuuluvad liidu kõige olulisemad kaubanduspartnerid, on just WTO lepingute eset ja eesmärki arvestades jõudnud seisukohale, et need ei kuulu normide hulka, mille alusel nende siseriiklikud kohtud kontrollivad siseriiklike õigusnormide õiguspärasust. Selline vastastikkuse puudumine võib juhul, kui sellega nõustuda, kaasa tuua tasakaalu puudumise WTO lepingute rakendamisel (kohtuotsus Portugal *vs.* nõukogu, C-149/96, EU:C:1999:574, punktid 43–46, ja komisjon *vs.* Rusal Armenal, C-21/14 P, EU:C:2015:494, punkt 39).

87 Kuigi see on nii, on Euroopa Kohus siiski erandina möönnud, et sõltuvalt olukorrast on liidu kohtu ülesanne kontrollida liidu akti ja selle akti rakendamiseks võetud aktide õiguspärasust WTO lepingute alusel. Esiteks on see võimalik juhul, kui liit on soovinud rakendada nende lepingute kontekstis võetud konkreetset kohustust, ja teiseks olukorras, kus asjaomane liidu õigusakt viitab sõnaselgelt selliste lepingute konkreetsetele tingimustele (vt selle kohta kohtuotsus komisjon *vs.* Rusal Armenal, C-21/14 P, EU:C:2015:494, punktid 40 ja 41 ning seal viidatud kohtupraktika).

88 Seega tuleb kindlaks teha, millise olukorraga on tegemist käesoleval juhul.

89 Seoses sellega olgu kõigepealt tõdetud, et ei määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 teine lõik, mille kohta käivad eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimused kohtuasjas C-34/14, ega ka ükski muu selle määruse artikkel ei viita ühelegi mainitud lepingute konkreetsele artiklile.

90 Kuigi peab paika, et määruse nr 384/96 põhjenduse 5 kohaselt tuleks WTO dumpinguvastase lepingu tingimused liidu õigusesse üle võtta „võimalikult kiiresti”, tuleb seda väljendit mõista nii, et isegi kui liidu seadusandja kavatsus oli võtta määruse nr 384/96 vastuvõtmisel arvesse selle lepingu tingimusi, ei väljendanud ta siiski selgelt tahet võtta kõnealusesse määrusesse üle kõik need tingimused (komisjon *vs.* Rusal Armenal, C-21/14 P, EU:C:2015:494, punkt 52).

91 Täpsemalt on Euroopa Kohus juba varem märkinud, et määruse nr 384/96 artikli 2 lõige 7 kujutab endast liidu seadusandja tahteavaldust kasutada selles valdkonnas liidu õiguskorrale omast lähenemist, kehtestades üksikasjalikest eeskirjadest koosneva erikorra mitteturumajanduslikest riikidest pärineva

impordi puhul normaalväärtuse arvutamiseks (vt selle kohta kohtuotsus komisjon *vs*. Rusal Armenal, C-21/14 P, EU:C:2015:494, punktid 47–50 ja 53). Määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 teine lõik viitab aga selle määruse artikli 2 lõikele 7 ja kujutab endast määrusega kehtestatud süsteemi lahutamatut osa.

92 Järelikult tuleb sedastada, et lõpliku määruse õiguspärasuse vaidlustamiseks ei saa tugineda WTO dumpinguvastasele lepingule.

93 Kolmandaks tuleb kindlaks teha, kas selle järelduse võiks kummutada kaks VLO ettekannet, millele eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab. Neist esimene käsitleb juhtumit „Euroopa ühendused: lõplik dumpinguvastane meede teatavate Hiinast pärit rauast või terasest kinnitusdetailide kohta (WT/DS397/R)", nagu on märgitud käesoleva otsuse punktis 20. Teine ettekanne, mis kordab teatavates sisulistes küsimustes esimesena mainitud ettekannet, käib juhtumi kohta „Euroopa Liit – Dumpinguvastased meetmed teatavate Hiinast pärit jalatsite suhtes (WT/DS405/R)" ja muu hulgas on selles võetud seisukoht vaidlusaluse määruse WTO lepingutega kooskõla kohta.

94 Selles küsimuses selgub kohtupraktikast, et arvestades WTO lepingutega loodud vaidluste lahendamise süsteemi olemust ning ülesehitust ja selle süsteemi olulist rolli lepinguosaliste läbirääkimistel, ei saa liidu kohus igal juhul kontrollida WTO eeskirjadele tuginedes liidu aktide õiguspärasust ja kehtivust enne seda, kui on möödunud liidule ette nähtud mõistlik tähtaeg nende VLO otsuste ja soovituste rakendamiseks, millega tuvastati nende eekirjade eiramine, sest vastasel juhul kaotaks selline tähtaeg oma mõju (vt selle kohta kohtuotsused Biret International *vs*. nõukogu, C-93/02 P, EU:C:2003:517, punkt 62, ning X ja X BV, C-319/10 ja C-320/10, EU:C:2011:720, punkt 41).

95 Lisaks eelnevale ei tähenda ainuüksi tähtaja möödumine seda, et liit oleks kasutanud kõiki selle süsteemiga ette nähtud võimalusi, leidmaks lahendust tema ja teiste lepinguosaliste vahelisele vaidlusele. Kui liidu kohus oleks sellises olukorras pelgalt kõnealuse tähtaja möödumise tõttu kohustatud kontrollima asjaomaste liidu meetmete õiguspärasust ja kehtivust, tuginedes WTO eeskirjadele ja ning VLO otsustele ja soovitustele, võiks nende järgimata jätmise tagajärjeks olla liidu positsiooni nõrgenemine vaidluse mõlemale poolele vastuvõetava ja WTO eeskirjadega kooskõlas oleva lahenduse leidmisel (vt selle kohta kohtuotsused Van Parys, C-377/02, EU:C:2005:121, punktid 51 ja 54; FIAMM jt *vs*. nõukogu ja komisjon, C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, punktid 117 ja 125–130, ning X ja X BV, C-319/10 ja C-320/10, EU:C:2011:720, punktid 36 ja 37).

96 Seega ei saa isik ka pärast nimetatud tähtaja möödumist tugineda sellistele VLO otsustele ja soovitustele liidu institutsioonide tegevuse õiguspärasuse ja kehtivuse kontrollimise eesmärgil; vähemalt mitte siis, kui liit pidanuks sellise otsuse või soovituse tulemusel võtma konkreetse kohustuse (vt selle kohta kohtuotsused Van Parys, C-377/02, EU:C:2005:121, punktid 40 ja 41; Ikea Wholesale, C-351/04, EU:C:2007:547, punktid 30–35, ning X ja X BV, C-319/10 ja C-320/10, EU:C:2011:720, punkt 37).

97 Käesoleval juhul otsustas VLO tõepoolest ettekandes „Euroopa Liit – Dumpinguvastased meetmed teatavate Hiinast pärit jalatsite suhtes (WT/DS405/R)", et osa määruse nr 384/96 artikli 9 lõikest 5 ei ole „iseenesest" ja vaidlusalustes määrustega „kohaldatutena" kooskõlas teatavate WTO eeskirjadega. Siiski piirdus VLO soovitusega, et liit viiks nende eeskirjadega kooskõlla määruse nr 1225/2009, millega eelmainitud määrus oli vahepeal tühistatud ja asendatud. Seega ei sõnastanud VLO ühtki vaidlusaluste määrustega seotud konkreetset soovitust.

98 Teiseks ei võimalda ükski asjaolu järeldada, et liidu seadusandja kavatses võtta vaidlusaluste määrustega seoses konkreetse kohustuse lähtudes mainitud aruandest või VLO aruandest „Euroopa ühendused: lõplik dumpinguvastane meede teatavate Hiinast pärit rauast või terasest kinnitusdetailide kohta (WT/DS397/R)", millega oli samal põhjusel juba tuvastatud määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 vastuolu teatavate WTO eeskirjadega ja oli soovitatud viia see säte nendega kooskõlla.

99 Kuigi liidu seadusandja väljendas määruse nr 765/2012 põhjendustes 5 ja 6 „kavatsust rakendada” neid VLO soovitusi ja otsuseid „sellisel viisil, millega täidetakse WTO pandud kohustusi”, otsustas ta nimelt, et sel eesmärgil tehtud määruse nr 1225/2009 muudatus kohaldub ainult selliste uurimiste suhtes, mis on algatatud viimati nimetatud määruse alusel ja pärast määruse nr 765/2012 jõustumist, nagu nähtub selle määruse artiklist 2. Seega ei näinud seadusandja ette, et see muudatus kohaldub enne määruse nr 765/2012 jõustumist määruse nr 384/96 alusel algatatud uurimise suhtes, millega on tegemist vaidlusaluste määruste vastuvõtmise aluseks olnud uurimise puhul.

100 Kõige eelöeldu põhjal ei saa käesolevates kohtuasjades tugineda ei WTO dumpinguvastasele lepingule ega käesoleva otsuse punktis 93 mainitud kahele aruandele ja järelikult ei saa lõpliku määruse kehtivust kontrollida neist lähtudes.

Lõpliku määruse kehtivus määruse nr 348/96 artikli 2 lõike 7 punkti b seisukohalt

101 Esimese küsimusega kohtuasjas C-659/13 ning sisuliselt esimese küsimusega ja teise küsimuse punktiga a kohtuasjas C-34/14 soovivad eelotsusetaotluse esitanud kohtud selgitust, kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkti b, sest nõukogu ja komisjon ei teinud otsuseid selle määruse artikli 17 alusel moodustatud valimisse kaasamata Hiina ja Vietnami eksportivate tootjate esitatud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluste kohta.

102 Käesoleval juhul saab lõpliku määruse uurimise põhjal tuvastada kolm asjaolu. Esiteks esitasid teatavad Hiina ja Vietnami eksportivad tootjad, kes olid hõlmatud uurimisega, mille tulemusel see määrus vastu võeti, määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkti b alusel turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluse. Teiseks otsustas komisjon kasutada võimalust moodustada kõne all olevate ettevõtjate suurt arvu arvestades selle määruse artikli 17 alusel uurimise raames valimi. Kolmandaks otsustas komisjon, kelle seisukohaga selles osas nõustus nõukogu, valimimeetodi kasutamist ning talle esitatud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluste suurt arvu arvestades teha otsuse valimisse kaasatud Hiina ja Vietnami eksportivate tootjate kohta, mitte valimist välja jäänud eksportivate tootjate kohta.

103 Seda, kas vaidlusaluste määruste vastuvõtmisega päädinud menetlus on kooskõlas määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punktiga b, tuleb kontrollida eeltoodud asjaoludest ning asjakohasest kohtupraktikast lähtudes.

104 Seoses sellega olgu kõigepealt märgitud, et vastavalt määruse nr 384/96 artikli 17 lõike 1 kohaselt võib juhul, kui dumpinguvastase uurimisega hõlmatud ettevõtjaid on palju, see uurimine piirduda mõistliku hulga isikute, toodete või tehingutega, kasutades statistiliselt õigeid valimeid. Selle artikli lõike 2 kohaselt on komisjon see, kes teeb valimisse kaasatavate poolte osas lõpliku valiku. Vastavalt selle artikli lõikele 3 arvutatakse sellest hoolimata individuaalne dumpingumarginaal mis tahes eksportija või tootja puhul, keda ei ole algselt valimisse kaasatud, kuid kes on seda taotlenud, välja arvatud juhul, kui selliste ettevõtjate arv on nii suur, et individuaalne kontrollimine oleks põhjendamatult koormav ning takistaks uurimise õigeaegset lõpetamist.

105 Järgmiseks on määruse nr 384/96 artikli 2 lõikes 1 ette nähtud põhireegel toote normaalväärtuse kindlaksmääramiseks, mis on üks olulisi etappe võimaliku dumpingu tuvastamisel ja mis peab tavaliselt põhinema ekspordiriigi sõltumatute klientide poolt tavapärases kaubandustegevuses makstud või makstaval hinnal (vt selle kohta kohtuotsus GLS, C-338/10, EU:C:2012:158, punkt 19).

106 Siiski näeb määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkt a ette, et erandina käesoleva otsuse eelmise punktis mainitud põhireeglist määratakse mitteturumajanduslikest riikidest pärineva impordi puhul normaalväärtus reeglina kindlaks kolmandas turumajandusriigis kehtiva hinna või arvestusliku väärtuse alusel. Selle sätte eesmärk on vältida mitteturumajanduslikes riikides kehtivate hindade ja kulude

arvessevõtmist, kuna seal ei ole need parameetrid turujõudude tavapärane tagajärg (kohtuotsused GLS, C-338/10, EU:C:2012:158, punkt 20, ja nõukogu *vs*. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group, C-337/09 P, EU:C:2012:471, punkt 66).

107 Lisaks näeb siis, kui tegemist on impordiga eelkõige Hiinast, Vietnamist või muust mitteturumajanduslikust riigist, mis on dumpinguvastase uurimise algatamise kuupäeval WTO liige, määruse nr 384/96 artikli 2 lõige 7 punkt b ette, et normaalväärtus määratakse kooskõlas selle määruse artikli 2 lõigetega 1–6, kui selles riigis asuva ühe või mitme uurimisega hõlmatud tootja nõuetekohaselt põhjendatud taotluste alusel on näidatud, et selle tootja või nende tootjate osas valitsevad turumajanduse tingimused.

108 Nagu ilmneb eri määrustest, millest on välja kasvanud määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkt b, on selle sätte eesmärk võimaldada neis asjaomastes riikides tekkinud turumajanduse tingimustes tegutsevatel ettevõtjatel saada staatus, mis vastab nende isiklikule olukorrale, mitte nende asukohariigi üldisele olukorrale (vt selle kohta kohtuotsused nõukogu *vs*. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group, C-337/09 P, EU:C:2012:471, punktid 67–69, ja komisjon *vs*. Rusal Armenal, C-21/14 P, EU:C:2015:494, punkt 49).

109 Sellises kontekstis on Euroopa Kohus otsustanud, et kui nõukogule ja komisjonile on esitatud määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punktide b ja c alusel taotlused, siis peavad nad hindama, kas asjaomaste tootjate esitatud tõendid on piisavad, näitamaks et ettenähtud kriteeriumid on täidetud (vt selle kohta kohtuotsus nõukogu *vs*. Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group, C-337/09 P, EU:C:2012:471, punktid 70 ja 107).

110 Lisaks lasub nõukogul ja komisjonil kohustus teha otsus turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluse kohta, mille on esitanud dumpinguvastase uurimise algatamise kuupäeva seisuga WTO liikmeks olevas mitteturumajandusriigis asutatud mis tahes ettevõtja, ka siis, kui nad on kasutanud määruse nr 384/96 artiklis 17 ette nähtud valimimeetodit (vt selle kohta kohtuotsus Brosmann Footwear (HK) jt *vs*. nõukogu, C-249/10 P, EU:C:2012:53, punktid 32 ja 36–38, ning Zhejiang Aokang Shoes *vs*. nõukogu, C-247/10 P, EU:C:2012:710, punktid 24, 29, 30 ja 32).

111 Lõpetuseks on Euroopa Kohus võtnud seisukoha, et selle kohustuse rikkumise tagajärg on niisuguse määruse õigusvastasus, millega nõukogu on uurimise tulemusel kehtestanud dumpinguvastase tollimaksu, niivõrd kui see kehtestab lõpliku dumpinguvastase tollimaksu ja ajutise dumpinguvastase tollimaksu lõpliku sissenõudmise toodete osas, mis pärinevad asjaomastelt tootjatelt (vt selle kohta kohtuotsus Brosmann Footwear (HK) jt *vs*. nõukogu, C-249/10 P, EU:C:2012:53, punkt 43, ja Zhejiang Aokang Shoes *vs*. nõukogu, C-247/10 P, EU:C:2012:710, punkt 37).

112 Järelikult kujutab asjaolu, et nõukogu ja komisjon on jätnud tegemata otsuse turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluste kohta, mille on esitanud Hiina ja Vietnami eksportivad tootjad, keda ei kaasatud määruse nr 384/96 artikli 17 alusel moodustatud valimisse, endast selle määruse artikli 2 lõike 7 punkti b rikkumist. Seega tuleb lõplik määrus selles osas kehtetuks tunnistada.

Lõpliku määruse kehtivus määruse nr 348/96 artikli 9 lõike 5 seisukohalt

113 Esimese küsimusega kohtuasjas C-659/13 soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus selgust saada ka selles, kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 348/96 artikli 9 lõiget 5, sest nõukogu ja komisjon jätsid tegemata otsused selle määruse artikli 17 alusel moodustatud valimisse kaasamata Hiina ja Vietnami eksportivate tootjate esitatud individuaalse kohtlemise taotluste kohta.

114 Lõpliku määruse uurimise põhjal saab tuvastada, et kuigi teatavad Hiina ja Vietnami eksportivad tootjad, kes olid hõlmatud uurimisse, mille tulemusel see määrus vastu võeti, esitasid määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 alusel individuaalse kohtlemise taotluse, otsustas komisjon, kelle seisukohaga selles osas nõustus nõukogu, samal moel ja põhjustel kui turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluste puhul, jätta tegemata otsuse määruse artikli 17 alusel moodustatud valimisse kaasatud Hiina ja Vietnami eksportivate tootjate esitatud individuaalse kohtlemise taotluste kohta.

115 Neil asjaoludel tuleb kontrollida, kas nii toimides rikkusid nõukogu ja komisjon määruse nr 384/96 artikli 9 lõiget 5.

116 Selle sätte uurimine võimaldab esitada mitu järeldust.

117 Kõigepealt nähtub selle sätte sõnastusest endast, et nõukogu või komisjoni poolt kehtestatud dumpinguvastane tollimaks kehtestatakse igal üksikjuhul asjakohases ulatuses diskrimineerimisvabal alusel iga sellise toote tarnija suhtes, mille impordil – sõltumata selle allikast – on tegemist dumpinguga ja kahju põhjustamisega.

118 Järgmiseks nähtub sellest sättest, et põhimõtteliselt peavad nõukogu ja komisjon dumpinguvastast tollimaksu kehtestava määruse vastuvõtmisel täpsustama selles määruses iga määrusega hõlmatud tarnija jaoks kehtestatava dumpinguvastase tollimaksu määra, välja arvatud siis, kui selline individuaalne kohtlemine on teostamatu.

119 Kuid määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 esimene lõik teeb sellest erandi sama määruse artikli 2 lõike 7 punktis a ette nähtud juhul, kui nõukogu või komisjon võtab vastu määruse kehtestamaks dumpinguvastase tollimaksu konkreetsest allikast, nimelt mitteturumajanduslikust riigist pärinevale impordile. Nimelt on liidu seadusandja sellisel juhul näinud ette teistsuguse üldreegli, mille kohaselt on nii vajalik kui piisav see, et nõukogu või komisjoni poolt vastu võetud määrus täpsustab dumpinguvastase tollimaksu määra iga asjaomase tarniva riigi jaoks.

120 Sellele vaatamata näeb määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 teine lõik ette, et mitteturumajanduslikus riigis asuvate tarnijate jaoks – juhul, kui nad on ka eksportijad – määratakse individuaalne tollimaks, tingimusel et nad nõuetekohaselt põhjendatud taotluse alusel tõendavad, et vastavad individuaalset kohtlemist õigustavatele kriteeriumidele. Seega kohaldatakse nende suhtes individuaalset dumpinguvastast tollimaksu riigi tasandil kehtestatava dumpinguvastase tollimaksu asemel, mis oleks neile laienenud viidatud nõude puudumise korral.

121 Seoses sellega olgu märgitud, et kuigi selle sätte prantsuskeelset versiooni võib mõista nii, et nõukogul ja komisjonil on üksnes võimalus kohaldada selles sättes ette nähtud tingimuste täidetuse korral individuaalset tollimaksu, siis sama sätte teistest keeleversioonidest, eelkõige saksa-, inglise-, taani- ja itaaliakeelsest versioonist nähtub, et need institutsioonid on sellises olukorras kohustatud kohaldama individuaalset tollimaksu.

122 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale välistab liidu õigusakti ühetaolise kohaldamise ja järelikult ka ühetaolise tõlgendamise nõue võimaluse, et selle akti ühte keeleversiooni käsitletaks teistest eraldiseisvana, kuid eeldab selle akti tõlgendamist lähtuvalt nii akti vastuvõtja tegelikust tahtest kui ka viimase taotletavast eesmärgist ja seda just nimelt kõiki keeleversioone arvesse võttes (kohtuotsus X, C-486/12, EU:C:2013:836, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika).

123 Seega on nõukogu ja komisjon põhimõtteliselt kohustatud neile määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 teise lõigu alusel esitatud individuaalse kohtlemise taotlused läbi vaatama ja tegema nende kohta otsuse, nii nagu ka turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluste puhul, nagu on tõdetud käesoleva otsuse punktis 110.

124 Hoolimata sellest ei võimalda need erinevad määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 sõnastusest tulenevad asjaolud vastata küsimusele, kas need institutsioonid võivad selle kohustuse täitmisest siiski vabaneda, kui nad on otsustanud kasutada valimimeetodit. Seega tuleb selle sätte tõlgendamisel arvestada mitte üksnes selle sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa säte on (vt selle kohta kohtuotsus VEMW jt, C-17/03, EU:C:2005:362, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika). Sellises kontekstis tuleb konkreetselt kontrollida selle sätte suhet määruse nr 384/96 artikliga 17, mis näeb ette kõnealuse valimimeetodi.

125 Sellega seoses olgu kõigepealt märgitud, et määruse nr 384/96 artikli 9 lõikes 5 puudub mis tahes otsene viide selle määruse artikli 17 kohaldamisele seoses esimesena mainitud sättega.

126 Määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 sõnastus erineb selle määruse artikli 9 lõike 6 sõnastusest, kus selline otsene viide sisaldub.

127 Selline erinevus määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 sõnastuse ja selle määruse artikli 9 lõike 6 sõnastuse vahel võib olla asjaolu, millele tuginedes võib selle määruse artikli 9 lõiget 5 tõlgendada nii, et selle raames – ja vastupidi selle artikli 9 lõikele 6 – ei oma määruse nr 384/96 artikkel 17 tähtust.

128 Sellist tõlgendust toetab määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 kontekst, eelkõige selle määruse artikli 17 lõige 3, ning samuti neid sätteid sisaldava normistiku eesmärgid.

129 Määruse nr 384/96 artikli 17 lõike 3 eesmärk on eelkõige vältida individuaalsete dumpingumarginaalide arvutamisest nõukogule ja komisjonile tulenevat ülemäärast halduskoormust, kuid selle eesmärk ei ole vähendada või kõrvaldada halduskoormust, mis nende institutsioonide jaoks tuleneb selle määruse artikli 9 lõike 5 teise lõigu alusel esitatud taotluste läbivaatamisest, sest läbivaatamine kui selline ei tähenda veel asjaomaste eksportivate tootjate jaoks individuaalsete dumpingumarginaalide arvutamist.

130 Nagu määruse nr 1972/2002 põhjenduses 7 on öeldud, on kõnealuse artikli 9 lõike 5 teine lõik pealegi integreeritud määrusesse nr 384/96 eesmärgiga näha ette selged ja konkreetsed kriteeriumid, mis on esitatud teise lõigu alapunktides a–e ja millele peab vastama mitteturumajanduslikus riigis asuv eksportiv tootja selleks, et taotleda enda suhtes sellise individuaalse dumpinguvastase tollimaksu kohaldamist, mis arvutatakse võrreldes kõigi selles riigis asuvate eksportivate tootjate suhtes kohaldatavat normaalväärtust selle eksportiva tootja „individuaalsete ekspordihindadega”.

131 Järelikult taotleb mitteturumajanduslikus riigis asuv eksportiv tootja siis, kui ta tugineb määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 teisele lõigule põhjusel, et tema ekspordihinnad kujunevad piisaval määral riigist sõltumatult, et nõukogu ja komisjon tunnustaksid tõika, et selles osas on tema olukord oluliselt erinev muude selles riigis asuvate eksportivate tootjate omast. Sel alusel taotleb ta individuaalset kohtlemist olukorras, kus teisi eksportivaid tootjaid koheldakse sisuliselt ühtse kogumina.

132 Kui tuleks möönda, et nõukogu ja komisjon võivad kohaldada eelmises punktis kirjeldatud olukorras oleva eksportiva tootja suhtes asjaomase riigi tasandil kindlaks määratud ja valimisse kaasatud eksportivate tootjate jaoks kindlaks määratud kaalutud keskmise dumpingumarginaali alusel arvutatud dumpinguvastast tollimaksu, tegemata eelnevalt otsust sellise eksportiva tootja taotluse kohta, siis võiksid need institutsioonid kohelda asjaomast eksportivat tootjat samal viisil kui valimisse kaasatuid, samas kui viimaste olukord on *a priori* erinev.

133 Lisaks ei saa sellist kohtlemist õigustada asjaolu, et uurimisse hõlmati väga palju osalisi, sest enne määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 teise lõigu alusel esitatud taotluste läbivaatamist on võimatu teada, kas individuaalsele tollimaksule õigustatud eksportivaid tootjaid on nii palju, et sarnaselt selle määruse artikli 17 lõikes 3 ettenähtule on võimalik välistada individuaalse dumpingumarginaali arvutamine. Määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 selline tõlgendus eiraks võrdse kohtlemise põhimõtet, millega kooskõlas tuleb tõlgendada kõiki liidu akte (kohtuotsus Chatzi, C-149/10, EU:C:2010:534, punkt 43).

134 Eelnevast järeldub, et määruse nr 384/96 artikli 9 lõike 5 eesmärki arvestades tuleb kinnitada käesoleva otsuse punktis 127 olevat Euroopa Kohtu esialgset järeldust.

135 Järelikult kujutab asjaolu, et nõukogu ja komisjon jätsid tegemata otsuse määruse nr 384/96 artikli 17 alusel moodustatud valimisse kaasamata eksportivate tootjate esitatud individuaalse kohtlemise taotluste kohta, endast selle määruse artikli 9 lõike 5 rikkumist. Seega tuleb see määrus nimetatud osas kehtetuks tunnistada.

Lõpliku määruse kehtivus määruse nr 348/96 artikli 2 lõike 7 punkti c seisukohalt

136 Kolmanda küsimusega kohtuasjas C-659/13 ning sisuliselt esimese küsimusega ja teise küsimuse punktiga a kohtuasjas C-34/14 soovivad eelotsusetaotluse esitanud kohtud selgitust, kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkti c, sest nõukogu ja komisjon ei teinud otsuseid selle määruse artikli 17 alusel moodustatud valimisse kaasatud Hiina ja Vietnami eksportivate tootjate esitatud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluste kohta selleks ette nähtud kolmekuulise tähtaja jooksul.

137 Lõpliku määruse uurimise põhjal tuleb tõdeda, et kuigi nõukogu ja komisjon tegid otsused selle määruse artikli 17 alusel moodustatud valimisse kaasatud Hiina ja Vietnami eksportivate tootjate esitatud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluste kohta, tegid nad seda alles pärast selleks määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punktis c ette nähtud kolmekuulise tähtaja möödumist.

138 Neil asjaoludel tuleb kindlaks teha, kas tähtaja järgimata jätmine toob kaasa lõpliku määruse kehtetuse.

139 Määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkti c sõnastuse enda kohaselt tuleb otsus selle kohta, kas turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatust taotlenud tootja vastab sellise staatuse andmise kriteeriumidele, teha kolme kuu jooksul alates uurimise algatamisest (vt selle kohta kohtuotsused Brosmann Footwear (HK) jt *vs*. nõukogu, C-249/10 P, EU:C:2012:53, punkt 39, ja Zhejiang Aokang Shoes *vs*. nõukogu, C-247/10 P, EU:C:2012:710, punkt 31).

140 Siiski tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et selle artikli kehtestatud tähtaja järgimata jätmine võib menetluse tulemusel tehtava otsuse kehtetuks tunnistamise kaasa tuua vaid juhul, kui on võimalik, et niisuguse eeskirjade eiramise tõttu jõuti kõnealuses menetluses teistsuguse tulemuseni. Kuigi sellisele eeskirjade eiramisele tugineda soovivalt isikult ei saa nõuda, et ta tõendaks, et eeskirjade järgimise korral oleks asjaomane määrus sisuliselt olnud tema huvide seisukohalt soodsam, peab ta siiski konkreetselt tõendama, et selline võimalus ei ole täielikult välistatud (vt selle kohta kohtuotsused Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware *vs*. nõukogu, C-141/08 P, EU:C:2009:598, punktid 81, 94 ja 114, ning Ningbo Yonghong Fasteners *vs*. nõukogu, C-601/12 P, EU:C:2014:115, punktid 34, 40 ja 42).

141 Mainitud kohtupraktika põhjal, mida saab üle kanda sellise määruse kehtivuse uurimisele, saab teha järelduse, et põhimõtteliselt ei saa seda kehtetuks tunnistada ka niivõrd, kuivõrd see kehtestab teatavate toodete impordile dumpinguvastased tollimaksud, üksnes põhjusel, et nõukogu ja komisjon ei teinud määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punktis c ette nähtud tähtaja jooksul otsuseid neile esitatud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluste kohta. Sellisele eeskirjade eiramisele tugineda sooviv importija peab lisaks tõendama, et ei ole täielikult välistatud võimalus, et eeskirjade järgimise korral oleks menetluse tulemusel tehtud otsus sisuliselt olnud tema huvide seisukohalt soodsam.

142 Käesoleval juhul ei selgu toimikust, et selles sättes ette nähtud tähtaja eiramisele tugineda soovivad importijad oleksid kumbki end puudutavas osas konkreetselt tõendanud, et ei ole täielikult välistatud võimalus, et eeskirjade järgimise korral oleks lõplik määrus olnud sisuliselt nende huvide seisukohalt soodsam.

143 Järelikult ei mõjuta lõpliku määruse kehtivust see, et nõukogu ja komisjon ei teinud otsuseid määruse nr 384/96 artikli 17 alusel moodustatud valimisse kaasatud Hiina ja Vietnami eksportivate tootjate esitatud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluste kohta selle määruse artikli 2 lõike 7 punktis c ette nähtud kolmekuulise tähtaja jooksul.

144 Mis järgmiseks puutub kohtuasjas C-659/13 esitatud teise küsimusse, millega eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib sisuliselt selgitust, kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkti c selle tõttu, et nõukogu ja komisjon ei teinud otsuseid selle määruse artikli 17 alusel moodustatud valimisse kaasamata Hiina ja Vietnami eksportivate tootjate esitatud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse taotluste kohta selles sättes ette nähtud kolmekuulise tähtaja jooksul, siis tuleb tõdeda, et käesoleva otsuse eelmises punktis esitatud tõlgendus kehtib valimisse kaasatusest või kaasamata jätmisest sõltumata.

Lõpliku määruse kehtivus määruse nr 348/96 artikli 9 lõike 6 seisukohalt

145 Esimese küsimusega ja teise küsimuse punktiga a kohtuasjas C-34/14 soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd valimisse kaasamata Hiina ja Vietnami ettevõtjate suhtes kohaldatava dumpingumarginaali kindlaks määramisel rikuti määruse nr 384/96 artikli 9 lõiget 6.

146 Konkreetsemalt selgub eelotsusetaotluse põhjendusest, et eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib esiteks saada selgust, kas nõukogul ja komisjonil on õigus arvutada valimisse kaasatud, kuid turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuseta Hiina ja Vietnami ettevõtjate suhtes kohaldatav kaalutud keskmine dumpingumarginaal ja määrata siis selle põhjal tollimaks, mis kehtestatakse sellesse valimisse kaasamata ettevõtjate toodete suhtes. Teiseks soovib nimetatud kohus selgitust, kas üheainsa valimisse kaasatud ja turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatuse saanud eksportiva tootja, nimelt Golden Stepi individuaalse dumpingumarginaaliga arvestati selle arvutuse puhul nõuetekohaselt.

147 Seoses sellega tuleb märkida, et vastavalt määruse nr 384/96 artikli 9 lõikele 6 ei tohi juhul, kui komisjon on oma uurimist vastavalt selle määruse artiklile 17 piiranud, nende eksportijate või tootjate imporditavate toodete suhtes kohaldatav dumpinguvastane tollimaks, kes on endast artikli 17 alusel teada andnud, ent keda uurimine ei hõlmanud, ületada valimisse kaasatud isikute suhtes kindlaks määratud kaalutud keskmist dumpingumarginaali. Samuti näeb see säte ette, et individuaalset tollimaksu kohaldatakse selliselt eksportijalt või tootjalt pärineva impordi suhtes, kellele võimaldatakse artikliga 17 ette nähtud individuaalset kohtlemist.

148 Lisaks näeb määruse nr 384/96 artikli 9 lõikes 3 viidatud artikli 17 lõige 3 ette, et iga valimisse kaasamist taotlenud, kuid sellest välja jäetud eksportija ja tootja puhul arvutatakse individuaalne dumpingumarginaal, välja arvatud juhul, kui neid on nii palju, et see takistaks uurimise nõuetekohast käiku.

149 Käesoleval juhul tuleb lõpliku määruse uurimisel ilmsiks mitmeid asjaolusid. Kõigepealt teatas komisjon valimisse kaasamata jäetud Hiina ja Vietnami eksportivatele tootjatele, et uurimise tähtsust arvestades on nende osas individuaalse kohtlemise kohaldamine mõeldamatu. Järgmiseks määrati nende ettevõtjate toodete suhtes kohaldatav dumpinguvastane tollimaks kindlaks valimisse kaasatud

ettevõtjate jaoks kehtestatud kaalutud keskmise dumpingumarginaali põhjal. Lõpuks kohandati hiljem seda marginaali, mis algselt arvutati siis, kui Golden Step ei olnud veel saanud turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatust, et võtta arvesse mainitud staatuse andmist.

150 Järelikult ei saa lõpliku määruse ühegi osa põhjal järeldada, et valimisse kaasamata Hiina ja Vietnami eksportivatele tootjate suhtes kohaldatud dumpingumarginaal määrati kindlaks määruse nr 348/96 artikli 9 lõiget 6 rikkudes.

Lõpliku määruse kehtivus määruse nr 348/96 artikli 3 lõigete 1, 5 ja 6, artikli 4 lõike 1, artikli 5 lõike 4 ja artikli 17 seisukohalt

151 Neljanda küsimusega kohtuasjas C-659/13 soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd uurimisel koostööd teinud liidu tootjaid oli liiga vähe selleks, et komisjon saanuks anda õige hinnangu liidu tootmisharule põhjustatud kahjule ja seega asjaomase impordi ja liidu tootmisharule põhjustatud kahju vahelisele põhjuslikule seosele, nii et rikuti määruse nr 348/96 artikli 3 lõikeid 1, 5 ja 6, artikli 4 lõiget 1, artikli 5 lõiget 4 ja artiklit 17.

152 Seoses sellega on oluline kõigepealt tõdeda, et määruse nr 348/96 artikkel 5, nagu nähtub selle pealkirjast, üksnes täpsustab selle määrusega ette nähtud dumpinguvastase uurimise „menetluse algatamise” tingimused. Selle määruse artikli lõike 4 kohaselt peab kaebus selleks, et seda peetaks esitatuks liidu tootmisharu poolt, eelkõige vastama kumulatiivselt kahele tingimusele, mis väljendavad sellele antud toetuse osakaalu. Esiteks peavad seda toetama need liidu tootjad, kelle toodang moodustab ühtekokku enam kui 50% liidu tootmisharu samasuguse toote kogutoodangust, mida toodab kaebusele kas toetust või vastuseisu väljendav osa omamaisest tootmisharust. Teiseks peavad selle toetuse olema andnud liidu tootjad, kes toodavad vähemalt 25% liidu tootmisharu samasuguse toote kogutoodangust (kohtuotsus Philips Lighting Poland ja Philips Lighting *vs.* nõukogu, C-511/13 P, EU:C:2015:553, punkt 49).

153 Seevastu puudub määruses nr 348/96 mis tahes säte meetmete kohta, mida tuleb võtta menetluse käigus juhul, kui tootjate toetus kaebusele väheneb, nii et nõukogul ja komisjonil peab olema võimalus uurimist jätkata siis, kui kaebusele antud toetuse määr väheneb, ja isegi siis, kui selline vähenemine toob kaasa toetuse jäämise nimetatud määruse artikli 5 lõikes 4 ette nähtud kahest künnisest allapoole (vt selle kohta kohtuotsus Philips Lighting Poland ja Philips Lighting *vs.* nõukogu, C-511/13 P, EU:C:2015:553, punktid 51–54).

154 Käesoleval juhul ei võimalda seega asjaolu, et uurimine, mis vaieldamatult algatati määruse nr 384/96 artikli 5 lõike 4 nõudeid järgides, kulges hiljem ilma, et seda oleks tingimata alati toetanud vähemalt 25% liidu tootmisharu kogutoodangut esindavad liidu tootjad, seega iseenesest võtta seisukohta, et lõplik määrus rikub mainitud artiklit.

155 Järgmiseks järeldub määruse nr 384/96 artikli 3 lõigetest 1, 5 ja 6, mis käsitlevad „kahju tuvastamist”, et nõukogul ja komisjonil peab olema võimalik kõiki asjas tähtsust omavaid asjaolusid arvesse võttes tuvastada, et uurimisalune import põhjustab olulist kahju „[liidu] tootmisharule”. Kõnealune mõiste on ise defineeritud selle määruse artikli 4 lõikes 1 viitena „[liidu] samasuguste toodete tootjaile tervikuna või neile tootjaile, kelle toodang moodustab ühtekokku artikli 5 lõikes 4 määratletud põhiosa [liidu] nende toodete kogutoodangust” (vt selle kohta kohtuotsus Philips Lighting Poland ja Philips Lighting *vs.* nõukogu, C-511/13 P, EU:C:2015:553, punktid 69 ja 70).

156 Ent vastavalt selle määruse artikli 17 lõigetele 1 ja 2 võib komisjon suure ulatusega juhtumite korral piirduda mõistliku hulga isikute uurimisega eelkõige tingimusel, et kasutatakse valimi valiku ajal kättesaadava teabe põhjal statistiliselt õiget valimit.

157 Käesoleval juhul ei võimalda pelgalt asjaolu, et komisjon otsustas lõpliku määruse aluseks olnud uurimise puhul piirduda enda koostatud valimiga, iseenesest ja selle valimi representatiivsust kahtluse alla seadvate asjaolude puududes tuvastada lõpliku määruse puhul määruse nr 384/96 artiklis 3, artikli 4 lõikes 1 ja artiklis 17 ette nähtud nõuete täitmata jätmist.

158 Järelikult ei saa lõpliku määruse ühegi osa põhjal järeldada, et uurimisel koostööd teinud liidu tootjaid oli liiga vähe selleks, et komisjon saanuks anda õige hinnangu liidu tootmisharule põhjustatud kahjule ja seega asjaomase impordi ja liidu tootmisharule põhjustatud kahju vahelisele põhjuslikule seosele, nii et rikuti määruse nr 348/96 artikli 3 lõikeid 1, 5 ja 6, artikli 4 lõiget 1, artikli 5 lõiget 4 ja artiklit 17.

Lõpliku määruse kehtivus määruse nr 348/96 artikli 3 lõike 2 ja ELTL artikli 296 seisukohalt

159 Viienda küsimusega kohtuasjas C-659/13 soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 348/96 artikli 3 lõiget 2 ja ELTL artiklit 296, kuna teatavad uurimise toimikus olevad tõendid osutavad sellele, et kahju hinnati sisuliselt valede tõendite alusel ja kuna lõplikus määruses ei ole põhjendatud nende tõenditega arvestamata jätmist.

160 Selles osas sätestab määruse nr 348/96 artikli 3 lõige 2, et võimaliku liidu tootmisharule põhjustatud kahju tuvastamine peab põhinema otsesel tõendusmaterjalil ja selle raames uuritakse objektiivselt nii dumpinguhinnaga impordi mahtu ja mõju samasuguste toodete hindadele liidu turul kui ka kõnealuse impordi mõju liidu tootmisharule.

161 Selles kontekstis tuleneb kohtupraktikast, et nõukogul ja komisjonil ühise kaubanduspoliitika ja iseäranis kaubanduse kaitsemeetmete valdkonnas olev ulatuslik kaalutlusõigus ei vabasta neid kohustusest võtta nõuetekohaselt arvesse tõendeid, mille neile on esitanud uurimises osalevad isikud (vt selle kohta kohtuotsused GLS, C-338/10, EU:C:2012:158, punktid 30 ja 32, ning nõukogu *vs.* Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group, C-337/09 P, EU:C:2012:471, punkt 107).

162 Selle kaalutlusõiguse üle teostatav kohtulik kontroll peab nii ELTL artiklil 263 põhineva hagi korral kui ka ELTL artikli 267 alusel esitatud, kehtivuse hindamist käsitleva eelotsusetaotluse puhul siiski piirduma sellega, et kontrollitakse menetlusnormidest kinnipidamist, vaidlustatud valiku tegemise aluseks olevate asjaolude sisulist õigsust, ilmsete vigade puudumist nende faktiliste asjaolude hindamisel ja võimu kuritarvitamise puudumist (vt selle kohta kohtuotsus Valimar, C-374/12, EU:C:2014:2231, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

163 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotluse esitanud kohtu välja toodud argumentidest, et Clark tugineb kahele dokumendile, mille kohaselt tegutsesid teatavad uurimisalused liidu tootjad ebaausalt, mis seab kahtluse alla komisjoni kogutud ning liidu tootmisharu tööhõivet, investeeringuid, käivet ja müüki puudutavate andmete usaldusväärsuse.

164 Selles osas vastab tõele, nagu rõhutas eelotsusetaotluse esitanud kohus, et lõplik määrus ei viita neile dokumentidele.

165 Siiski osutavad need kaks dokumenti – nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 104 – sisuliselt vaid ajakirjanduses avaldatud väidetele kitsa ringi liidu jalatsitootjate kohta, mis kõiki teisi nõukogu poolt lõpliku määruse põhjendustes 144–201 liidu tootmisharule tekitatud kahju tuvastamisel aluseks võetud dokumente arvestades ei võimalda teha järeldust, et selle tuvastuse puhul on tegemist ilmse hindamisveaga või et nõukogu peaks selles määruses üksikasjalikult selgitama, miks need dokumendid teda ei veennud.

166 Järelikult ei saa asuda seisukohale, et lõplik määrus rikub määruse nr 348/96 artikli 3 lõiget 2 ja ELTL artiklit 296 selle tõttu, et teatavad uurimise toimikus olevad tõendid osutavad sellele, et kahju hinnati sisuliselt valede tõendite alusel ja kuna selles määruses ei ole põhjendatud nende tõenditega arvestamata jätmist.

Lõpliku määruse kehtivus määruse nr 348/96 artikli 3 lõike 7 seisukohalt

167 Kuuenda küsimusega kohtuasjas C-659/13 soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitust, kas lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 348/96 artikli 3 lõiget 7 ja ELTL artiklit 296, kuna nõukogu ja komisjon ei teinud õigesti vahet dumpinguhinnaga impordi mõjul ja teistel liidu tootmisharule kahju põhjustavatel teguritel.

168 Selles osas sätestab määruse nr 348/96 artikli 3 lõige 7 eelkõige, et lisaks dumpinguhinnaga impordile uuritakse ka muid teadaolevaid tegureid, mis liidu tootmisharu samal ajal kahjustavad, kusjuures nende teguritega tekitatud kahju ei tohi omistada dumpinguhinnaga impordile.

169 Sellises olukorras on nõukogu ja komisjoni kohustus uurida, kas kahju, millele nad kavatsevad oma järeldused rajada, tuleneb tegelikult dumpinguhinnaga impordist, ja välistama kogu muudest teguritest tuleneva kahju ning eelkõige selle kahju, mille põhjuseks on liidu tootjate enda tegevus. Sel eesmärgil peavad need institutsioonid kontrollima, kas nende muude tegurite mõju ei katkesta põhjuslikku seost ühelt poolt asjaomase impordi ja teiselt poolt liidu tootmisharule põhjustatud kahju vahel. Samuti peavad nad kontrollima, et nende muude tegurite põhjustatud kahju ei võetaks arvesse kahju tuvastamisel. Kui aga nõukogu ja komisjon leiavad, et olenemata neist teguritest on dumpinguhinnaga impordi põhjustatud kahju oluline, võib selle tagajärjel tuvastada põhjusliku seose kõnealuse impordi ja liidu tootmisharule põhjustatud kahju vahel (vt selle kohta kohtuotsused Transnational Company „Kazchrome” ja ENRC Marketing *vs*. nõukogu, C-10/12 P, EU:C:2013:865, punktid 23–25, ning TMK Europe, C-143/14, EU:C:2015:236, punktid 35–37).

170 Lisaks peab see isik, kes väidab, et dumpinguvastane määrus on õigusvastane, esitama tõendid selle kohta, et lisaks impordiga seotud teguritele võivad muud tegurid olla nii olulise mõjuga, et seavad kahtluse alla põhjusliku seose olemasolu liidu tööstusharule tekkinud kahju ja dumpinguhinnaga impordi vahel (kohtuotsused Transnational Company „Kazchrome” ja ENRC Marketing *vs*. nõukogu, C-10/12 P, EU:C:2013:865, punkt 28, ja TMK Europe, C-143/14, EU:C:2015:236, punkt 42).

171 Käesoleval juhul hindasid nõukogu ja komisjon muude liidu tööstusharule kahju põhjustada võivate tegurite mõju lõpliku määruse põhjendustes 222–240. Selle raames andsid nad eelkõige hinnangu liidu tootmisharu eksporditegevusele, kolmandatest riikidest pärit impordi mõjule ja Hiina ekspordikvootide tõstmisele, järeldades alles seejärel, et nende tegurite mõju ei sea kahtluse alla dumpinguhinnaga impordi tagajärjel kõnealusele tootmisharule põhjustatud olulist kahju.

172 Eelotsusetaotlusest ja selles viidatud argumendist selgub, et Clark üksnes pakub esiteks välja alternatiivse hinnangu neile eri teguritele ja teiseks seab sellekohaseid täpsustusi esitamata kahtluse alla teatavad nõukogu ja komisjoni tehtud metodoloogia valikud. Kuid ta ei esita ühtki argumenti, mis võimaldaks teha järelduse, et lõplik määrus sisaldab ilmset hindamisviga.

173 Järelikult ei saa tuvastada, et lõplik määrus rikub määruse nr 348/96 artikli 3 lõiget 7 seetõttu, et nõukogu ja komisjon ei ole õigesti vahet teinud dumpinguhinnaga impordi mõjul ja teistel liidu tootmisharule kahju põhjustavatel teguritel.

174 Kõigi eeltoodud kaalutluste põhjal tuleb kuuele esimesele küsimusele kohtuasjas C-659/13 ja esimesele küsimusele ning teise küsimuse punktile a kohtuasjas C-34/14 vastata järgmiselt:

— lõplik määrus on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub määruse nr 348/96 artikli 2 lõike 7 punkti b ja artikli 9 lõiget 5;

— küsimuste uurimisel ei tulnud ilmsiks ühtki asjaolu, mis mõjutaks lõpliku määruse kehtivust ELTL artikli 296 ja määruse nr 348/96 artikli 2 lõike 7 punkti c, artikli 3 lõigete 1, 2 ja 5–7, artikli 4 lõike 1, artikli 5 lõike 4, artikli 9 lõike 6 ja artikli 17 seisukohalt, artiklist sõltuvalt kas eraldi või koostoimes.

Esimene küsimus ja teise küsimuse punkt a kohtuasjas C-34/14 niivõrd, kuivõrd need puudutavad ka pikendamismäärust

175 Nagu käesoleva otsuse punktides 78 ja 79 on öeldud, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus kohtuasja C-34/14 puhul esimese küsimuse ja teise küsimuse punktiga a selgitust ka pikendamismääruse kehtivuse kohta, arvestades samu põhjusi kui lõpliku määruse osas.

176 Selles küsimuses piisab, kui tõdeda, et pikendamismäärusest ei nähtu ühtki asjaolu, mis tõendaks õiguslikult piisavalt, et enne pikendamismääruse vastuvõtmist hindasid komisjon ja nõukogu uuesti lõpliku määrusega hõlmatud eri Hiina ja Vietnami eksportivate tootjate seisukohti, et teha kindlaks, kas need, kes algse uurimise alguses taotlesid turumajanduse tingimustes tegutseva ettevõtja staatust määruse nr 384/96 artikli 2 lõike 7 punkti b alusel või individuaalset kohtlemist selle määruse artikli 9 lõike 5 alusel, võivad uuesti läbivaatamise raames seda staatust või sellist kohtlemist taotleda.

177 Järelikult tuleb neile küsimustele vastata, et pikendamismäärus on kehtetu samas ulatuses kui lõplik määrus.

Tolliseadustiku artikli 236 tõlgendamist käsitlevad küsimused

Seadusest tuleneva tollimaksu mõiste tolliseadustiku artikli 236 lõike 1 tähenduses

178 Seitsmenda küsimusega kohtuasjas C-659/13 soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas sellises olukorras nagu põhikohtuasjade puhul võib liikmesriigi kohus tugineda kohtuotsustele, millega liidu kohus on tunnistanud kehtetuks dumpinguvastase tollimaksu kehtestanud määruse teatavate selle määrusega hõlmatud eksportivate tootjate osas, otsustamaks, et teiste selle määrusega hõlmatud ja nende eksportivate tootjatega, kelle osas see määrus kehtetuks tunnistati, samas olukorras eksportivate tootjate toodete suhtes kehtestatud tollimaks ei tulene seadusest tolliseadustiku artikli 236 lõike 1 tähenduses.

179 Seoses sellega nähtub ELTL artikli 263 neljandast lõigust, et iga füüsiline või juriidiline isik võib selle artikli esimeses ja teises lõigus sätestatud tingimustel esitada hagi temale adresseeritud või teda otseselt ja isiklikult puudutava akti vastu. Lisaks näeb ELTL artikli 264 esimene lõik ette, et kui hagi on põhjendatud, tunnistab liidu kohus asjassepuutuva õigusakti tühiseks.

180 Selles kontekstis tuleb kõigepealt rõhutada, et kui isik esitab liidu kohtule hagi akti tühistamise nõudes, siis käsitleb liidu kohus üksnes seda isikut puudutavaid akti sätteid. Seevastu teisi isikuid puudutavad sätted, mida ei ole vaidlustatud, ei puutu liidu kohtu lahendatava vaidluse esemesse (kohtuotsused komisjon *vs.* AssiDomän Kraft Products jt, C-310/97 P, EU:C:1999:407, punkt 53, ja Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, punkt 25).

181 Järgmiseks ei tohi selle hagi kohta liidu kohtu poolt tehtav tühistamise otsus ületada hageja nõude piire (kohtuotsused komisjon *vs*. AssiDomän Kraft Products jt, C-310/97 P, EU:C:1999:407, punkt 52, ja Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, punkt 24).

182 Lõpetuseks – kuigi absoluutne õigusjõud on nii akti tühistava liidu kohtuotsuse resolutsioonil kui ka resolutsiooni toetamiseks vajalikul põhjendaval osal, ei saa see kohtuotsus tühistada akti, mille tühistamise nõudega liidu kohtu poole ei ole pöördutud, kuigi see akt võib olla ebaseaduslik samal põhjusel (kohtuotsused komisjon *vs*. AssiDomän Kraft Products jt, C-310/97 P, EU:C:1999:407, punkt 54, ja Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, punkt 26).

183 Neil põhjustel tühistab liidu kohus juhul, kui isik esitab tühistamishagi üldkohaldatava akti peale, mis puudutab teda otseselt ja isiklikult, nagu dumpinguvastase tollimaksu kehtestav määrus, selle akti seda isikut puudutavas osas ning see tühistamine ei mõjuta asjaomase akti muude sätete, eriti nende sätete õiguspärasust, mis näevad ette dumpinguvastase tollimaksu muude kui asjaomase isiku toodetavate, eksporditavate või imporditavate toodete suhtes (vt selle kohta kohtuotsus Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, punktid 10, 24 ja 27).

184 Vastupidi, sellised sätted, mida nende tühistamise taotlemiseks õigustatud isik ELTL artiklis 263 sätestatud tähtaja jooksul ei vaidlusta, muutuvad tema suhtes lõplikuks (kohtuotsus Nachi Europe, C-239/99, EU:C:2001:101, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika). Lisaks eeldatakse nende sätete õiguspärasust, mis tähendab, et need tekitavad kõigile muudele isikutele õiguslikke tagajärgi seni, kuni neid vastu võtnud institutsioon ei ole neid tühistanud või kui neid ei ole tunnistatud kehtetuks eelotsusemenetluses või õigusvastasuse tõttu (vt selle kohta kohtuotsus CIVAD, C-533/10, EU:C:2012:347, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

185 Sellises olukorras tuleb seitsmendale küsimusele kohtuasjas C-659/13 vastata, et sellises olukorras nagu põhikohtuasjade puhul ei või liikmesriigi kohus tugineda kohtuotsustele, millega liidu kohus on tunnistanud kehtetuks dumpinguvastase tollimaksu kehtestanud määruse teatavate selle määrusega hõlmatud eksportivate tootjate osas, otsustamaks, et teiste selle määrusega hõlmatud ja nende eksportivate tootjatega, kelle osas see määrus kehtetuks tunnistati, samas olukorras eksportivate tootjate toodete suhtes kehtestatud tollimaks ei tulene seadusest tolliseadustiku artikli 236 lõike 1 tähenduses. Kui määruse vastu võtnud institutsioon ei ole seda kehtetuks tunnistanud või Euroopa Kohus ei ole seda tühistanud või kehtetuks tunnistanud mainitud teiste eksportivate tootjate toodete suhtes tollimaksu kehtestamise osas, siis tuleneb see tollimaks endiselt seadusest viidatud sätte tähenduses.

Tolliseadustiku artikli 236 lõike 2 tähenduses ettenägematu asjaolu või vääramatu jõu esinemine

186 Teise küsimuse punktiga b kohtuasjas C-34/14 soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitust, kas tolliseadustiku artikli 236 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et dumpinguvastase tollimaksu kehtestanud määruse täielik või osaline tühistamine liidu kohtu poolt kujutab endast ettenägematut asjaolu või vääramatut jõudu selle sätte tähenduses.

187 Kõigepealt nähtub tolliseadustiku artikli 236 sõnastusest kui ka ülesehitusest endist, et kuigi dumpinguvastase tollimaksu, mis tasumise ajal ei tulenenud seadusest, peab toll vastavalt selle artikli lõikele 1 põhimõtteliselt tagasi maksma, toimub selline tagasimaksmine vaid siis, kui sellise tagasimaksmise tingimused – muu hulgas mainitud artikli lõikes 2 sätestatu – on täidetud (kohtuotsused Ikea Wholesale, C-351/04, EU:C:2007:547, punkt 67; Trubowest Handel ja Makarov *vs*. nõukogu ja komisjon, C-419/08 P, EU:C:2010:147, punkt 25, ja CIVAD, C-533/10, EU:C:2012:347, punkt 20).

188 Sellest järeldub eelkõige, et dumpinguvastase tollimaksu tasunud ettevõtja võib põhimõtteliselt nõuda selle tagasimaksmist vaid siis, kui tolliseadustiku artikli 236 lõike 2 esimeses lõigus ette nähtud kolmeaastane tähtaeg ei ole möödunud (vt selle kohta kohtuotsus CIVAD, C-533/10, EU:C:2012:347, punkt 21).

189 Tolliseadustiku artikli 236 lõike 2 teine lõik näeb siiski otsesõnu ette, et seda tähtaega võib pikendada, kui taotleja tõendab, et tähtaja järgimist takistas ettenägematu asjaolu või vääramatu jõud. Järelikult peab sellise pikendamise kohaldamise taotleja sel otstarbel tõendama neist tingimustest vähemalt ühe esinemist.

190 Järgmiseks nähtub tolliseadustiku artiklist 236, kui seda tõlgendada kontekstipõhiselt, et ettevõtja poolt tasutud dumpinguvastane tollimaks makstakse tagasi vaid teatavatel tingimustel ja konkreetselt ette nähtud juhtudel, nii et tagasimaksmine on erand tolliseadustikuga ette nähtud tavapärasest impordi- ja ekspordikorrast ning järelikult tuleb seda reguleerivaid sätteid tõlgendada kitsalt (kohtuotsused Madalmaad *vs.* komisjon, C-156/00, EU:C:2003:149, punkt 91, ja CIVAD, C-533/10, EU:C:2012:347, punkt 24).

191 Seega tuleb mõisteid „ettenägematu asjaolu" ja „vääramatu jõud" tolliseadustiku artikli 236 lõike 2 teise lõigu tähenduses, mis võimaldavad pikendada dumpinguvastase tollimaksu ettevõtjale teatamisest kulgevat kolmeaastast tähtaega, mille jooksul see ettevõtja saab taotleda dumpinguvastase tollimaksu tagasimaksmist, tõlgendada kitsalt (vt selle kohta kohtuotsus CIVAD, C-533/10, EU:C:2012:347, punkt 25).

192 Asjaomase normistiku kontekstis hõlmavad mõlemad mõisted objektiivset tunnust, mis on seotud ebatavaliste ja neile tugineda soovivast isikust sõltumatute asjaoludega (vt selle kohta kohtuotsus CIVAD, C-533/10, EU:C:2012:347, punktid 27 ja 28 ning seal viidatud kohtupraktika).

193 Ent erakorralise asjaolu või vääramatu jõu esinemise tuvastamiseks nõutavas tähenduses ebatavaliseks ja isikust sõltumatuks asjaoluks ei saa lugeda ei asjaolu, et muude isikute kui Puma osas on Euroopa Kohus kohtuotsustega Brosmann Footwear (HK) jt *vs.* nõukogu (C-249/10 P, EU:C:2012:53) ja Zhejiang Aokang Shoes *vs.* nõukogu (C-247/10 P, EU:C:2012:710) ühe vaidlusalustest määrustest osaliselt kehtetuks tunnistanud, ega ka mainitud aktidest teise võimalikku täielikku või osalist kehtetuks tunnistamist vastusena käesolevates kohtuasjades Euroopa Kohtule esitatud küsimustele (vt selle kohta kohtuotsus CIVAD, C-533/10, EU:C:2012:347, punkt 30).

194 Neil tingimustel tuleb teisele küsimuse punktile b kohtuasjas C-34/14 vastata, et tolliseadustiku artikli 236 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et dumpinguvastase tollimaksu kehtestanud määruse täielik või osaline kehtetuks tunnistamine liidu kohtu poolt ei kujuta endast ettenägematut asjaolu või vääramatut jõudu selle sätte tähenduses.

Kohtukulud

195 Kuna põhikohtuasjade poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. **Nõukogu 5. oktoobri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1472/2006, millega kehtestatakse teatavate Hiina Rahvavabariigist ja Vietnamist pärit nahast pealsetega jalatsite impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks ning millega nõutakse lõplikult sisse kõnealuse impordi suhtes**

kehtestatud ajutine tollimaks, on kehtetu niivõrd, kuivõrd see rikub nõukogu 22. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ) nr 384/96 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed, artikli 2 lõike 7 punkti b ja artikli 9 lõiget 5.

Eelotsuse küsimuste uurimisel ei tulnud ilmsiks ühtki asjaolu, mis mõjutaks määruse nr 1472/2006 kehtivust ELTL artikli 296 ja määruse nr 348/96 (muudetud määrusega nr 461/2004) artikli 2 lõike 7 punkti c, artikli 3 lõigete 1, 2 ja 5–7, artikli 4 lõike 1, artikli 5 lõike 4, artikli 9 lõike 6 ja artikli 17 seisukohalt, artiklist sõltuvalt kas eraldi või koostoimes.

2. **Nõukogu 22. detsembri 2009. aasta rakendusmäärus (EÜ) nr 1294/2009, millega pärast nõukogu määruse (EÜ) nr 384/96 artikli 11 lõike 2 kohast aegumise läbivaatamist kehtestatakse teatavate Vietnamist ja Hiina Rahvavabariigist pärit nahast pealsetega jalatsite impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks, mida laiendatakse Aomeni erihalduspiirkonnast lähetatud teatavate nahast pealsetega jalatsite impordi suhtes, olenemata sellest, kas need on deklareeritud Aomeni erihalduspiirkonnast pärinevatena või mitte, on kehtetu samas ulatuses kui määrus nr 1472/2006.**

3. **Sellises olukorras nagu põhikohtuasjade puhul ei või liikmesriigi kohus tugineda kohtuotsustele, millega liidu kohus on tunnistanud kehtetuks dumpinguvastase tollimaksu kehtestanud määruse teatavate selle määrusega hõlmatud eksportivate tootjate osas, otsustamaks, et teiste selle määrusega hõlmatud ja nende eksportivate tootjatega, kelle osas see määrus kehtetuks tunnistati, samas olukorras eksportivate tootjate toodete suhtes kehtestatud tollimaks ei tulene seadusest nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92 (millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik) artikli 236 lõike 1 tähenduses. Kui määruse vastu võtnud institutsioon ei ole seda kehtetuks tunnistanud või Euroopa Kohus ei ole seda tühistanud või kehtetuks tunnistanud mainitud teiste eksportivate tootjate toodete suhtes tollimaksu kehtestamise osas, siis tuleneb see tollimaks endiselt seadusest viidatud sätte tähenduses.**

4. **Määruse nr 2913/92 artikli 236 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et dumpinguvastase tollimaksu kehtestanud määruse täielik või osaline kehtetuks tunnistamine liidu kohtu poolt ei kujuta endast ettenägematut asjaolu või vääramatut jõudu selle sätte tähenduses.**

Allkirjad